№ 43. Treschdeen, 24. Oktoberî. 1890.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindinu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7.

Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, „Latw. Aw." ekspedizijâ. **Bauskâ:** Steina kga apteekâ. **Talsôs:** J. Hirschmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga un Hartmana kga grahm. bodê. **Rihgâ:** J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihg. Leel. Kehninu eelâ № 10; W. F. Häckera drukatawâ, Paleijas eelâ № 3.

69. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — **Pehterburgâ:** pee Pehterburgas zeen. Latweeschu draudses mahzitaja. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Ari kahds wahrds pahr mahzitaju zelschanu.

No godatas puses dabonam schahdu rakstu:

Sawâ 230. nummurâ „Balt. Wehstnesis" paschâ pirmâ weetâ nodrukajis kahda C. kga parakstitu „wahrdu pahr mahzitaju zelschanu", kuram scheit kahdus wahrdus peesihmejam. C. kgs eewada sawu rakstu, minedams, ka schim brihscham Latwijâ kahdas 15 ewangeliskas Latwju draudses esot bes mahzitaja. Scheit leeta drusziņ teek pahrspihleta; jo Rujenê, Skujenê, Kalnamuischâ un Muischzeemâ mahzitaji jau eewehleti, Bikerei schim brihscham ir saws mahzitajs, Tornakalnôs wehl naw zelams, — tur ari wehl naw draudses, — tà tad no minetahm 15 draudsehm atliktu tikai kahdas 9, kas paschulaik' bes gana. Tà tad ari naw eemesla, runat pahr „truhkumu"; jo kad starp 190 draudsehm (tik ir pa wisu Latwiju, neskaitot Latwju mahzitajus Pehterburgâ un Kaunas gubernâ pee Kursemes robeschahm) kahdahm 9 paschulaik' mahzitaja naw, tad tas wehl naw truhkums, bet jo weegli isskaidrojams zaur zitu mahzitaju nomirschanu, waj ziteem eemesleem. — Us mahzitaju „truhkumu" pamatodamees, C. kgs nemahs israhdit, kur lai nem waijadsigos mahzitajus, un kà wini zelami, wispirms aprahdidams, zik tas leetai kaitejot, kad usaizina daudz kandidatu un galu galâ nesina, kuru nu zelt. Schihm domahm pilnigi peekrihtam! Kas usdomà sa-aizinat nesin zik mahzitaju, wineem likt sazenstees prowes spredikôs un tad sew iswehlet wistihkamako, tam ari naw ne wehsts no draudses gana amata swehtuma, un tahds aisker sa-aizinamo mahzitaju godu. Tà tad ta ari naw nekahda „waren laba leeziba muhsu jaunakeem mahzitajeem", bet ihsti protams pats par sewi, ka tee negahja Rujenê prowes spredikôs sazenstees. Leetas dehl leek sazenstees rakstneekeem, waj dseijneekeem, jeb waj leek mahksleneeku waj semkopju raschojumeem sazenstees atklahtâs israhdês, bet ne buht sazenschanahs naw peeklahjiga pee mahzitaju eezelschanas. Jo pirmkahrt tad tiktu zelts pehz runas isweizibas waj ahrigas isturreschanahs ween, — jo pahr sludinataja sirdi, pahr wina tizibas dedsibu jau nebuhsi nekahds spreedejs, weenu sprediki ween dsirdejis, — un otrkahrt protams, ka us teem, kas gribetu isleetat spredika krehslu, sazenschotees weetas wehleschanai par labu, sihmetos tas wahrds: „teem schkeet deewabihjiba esam mantas pelnischana". Pahr prowes sprediki wehlak wehl kahdu wahrdu minesim. — Turpmak „B. W." sawâ rakstâ peekodina, lai nezelot tahdus, „kas wehl naw zelami", tas ir kandidatus, kas prowes gadu wehl naw noturejuschi, waj wehl naw eeswehtiti par mahzitajeem. Sinams, ka scheit naw ko peebilst! „Kas wehl naw zelami", tos nebuhs un newar zelt!

„Bet ko tad tahdâ truhkuma laikâ darit?" Schim jautajumam atbildi meklejot, C. kgam domas nogahjuschas greisi; jo nupat issazijees, ka ne-esot labi, tahdu zelt, kas sawâ draudsê jau eestrahdajees, C. kgs mums dod padomu, aizinat atpakal kahdus 5 Latwju tautas mahzitajus, kas tagad kalpo Deewa walstibai zitâs Eeksch-Kreewijas pilsehtâs, Wladiwostokâ, Irkuzkâ un zitâs. Waj nu pirmais, waj otrais padoms greisi, — jo kopâ wini nesaskan. Bet schkeet, ka abi klibi! Daschâ reisâ mahzitaju maina nebuhs tik atmetama, daschâ reisâ buhs pat nenowehrschama, leelas familijas apgahdaschanas jeb behrnu isaudsinaschanas dehl, un kas tà dara, tee laikam nebuhs pelnijuschi, ka winus tik bahrgi nopel, kà C. kgs raksta, proti tee esot dereti gani, „kas sawu ganamo pulku tamdehl atstahj, ka teem zitur wairak sola". Bet ja C. kgs tahdâs domâs, tad tas isklausahs deewsgan ehrmoti, kad winsch 5 mahzitajus, — kurus sauz pee pilna wahrda, — notura par gataweem, sawas draudses atstaht. — Teescham nebuhtu ko brihnitees, ja kahds draudses gans nokustu, nogurtu, strahdajot tahdâs Eeksch-Kreewijas draudsês, kur muhsu tizibas beedri kà kaisit iskaisiti pa leeleem jo leeleem semes gabaleem, kà peemehram Sibirijâ. Tur darbs ne-isteizami daudz grûhtaks, nekà pee mums. Bet kad muhsu palihdsibas-lahdes lihdsekli un muhsu ruhpes par Deewa walstibu sahkuschi sneegt lihdz pat beidsamajam tizibas beedrim tahlajâ Sibirijâ, tad tas muhsu gods, ka ari no mums kahdi atstahjuschi „sawu dsimteni un sawa tehwa namu", Deewa walstibu wairak mihledami nekà sawu dsimteni, sawas wehleschanahs un sawu labklahjibu seedodami augstakam noluhkam, proti tizibas tihklu wilkt tahdâ weetâ, kur wilzeju ahtri peetruhkst. Kamehr wehl Latwju tautibas mahzitaji grib strahdat tahlâ Eeksch-Kreewijâ, tamehr lai Deews winu darbu paschkir, un ja kahds no teem greestos atpakal, tad tam ari draudses netruhktu. Kungeem pascheem tas ari laikam nebuhs pa prahtam, ka „Balt. Wehstnesi" stahw lasams, ka tikai waijagot wineem telegrafeeret, — gan buhschot klaht! Bet waj naw teesa, C. kgs, kamehr pee mums wehl raksta, lai ne-aizinatu wairak kandidatu sazenstees, un muhsu tizibas beedreem tahlajâ Eeksch-Kreewijâ pa 100 kwadratjuhdsehm ir weens pats sludinatajs, tamehr neskubinasim mehs sewi, scho weenu issaukt no wina darba lauka. Muhsu „truhkums" wehl panesams!

„Beidsot — C. kgs raksta — dodam draudsehm padomu, zelschanas un kandidatu leetâs apprasitees redakzijâs, kuras, kà jadomà, schinî leetâ leelakas sinatajas, un kuras labpraht usrahdihs likumigo zeku, kurp greestees, lai nowehrstu partijas un nepatikschanas draudschu sadsihwê." — Negribot scheit nahk prahtâ, ka „B. W." pehdejâ laikâ jau no wairak pusehm pahrmesti „jesuitisms" un pasch'taisni spreedumi. Lai ari schee pahrmetumi bija nedibinati, tad tomehr jasaka: kas pa treknu, tas pa treknu! Tad mums mahzitaju zelschanas leetâs buhs eet pee awischu redakzijahm?! Kad mums jazek draudsei gans, lai tas muhs gana us salahm ganibahm, lai mums Jesu raksta preeksch azim, lai noskumuschus preezina, lai wisus wed pa schauro zeku, — tad, tahdâ gadijumâ, mums esot ja-eet pee kahdu laikrakstu redakzijahm, „kas, kà jadomà, tai leetâ buhs leelakas sinatajas"?! Un pee kahdahm redakzijahm? Kas warbuht ne muhs, ne muhsu sadsihwi nepasihst, kas kahdâ tahlâ pilsehtâ strahdà pawisam zitadâ arodâ, kam — jadomà — tikai masakà dala kandidatu buhs pasihstama; jo schee tadschu pateesi ne-ees pee redakzijahm meklettees weetu. Kahdâs leetâs tad wehl redakzijas mums buhs „leelakas sinatajas"? Waj redakzijas nezels mums ari basnizas preekschneekus, waj skolotajus, waj pagasta wezakos? Luhdsam C. kgam nenemt launâ, kas naw rakstits ar launu prahtu. Mehs jau ari no sirds wehlamees, lai kreetni, teizami gani ween muhs wada, — bet ja mehs eetu pahr ganu derigumu apjauteletees pee kahdu laikrakstu redakzijahm, tad jau mehs nepawisam nebuhtu „leetas sinataji".

Beidsot wehl kahdu wahrdu pahr C. kga gala teikumu, ka redakzijas mums „labpraht usrahdischot likumigo zeku, kurp greestees, lai nowehrstu partijas un nepatikschanas draudses sadsihwê". Par scho apsolijumu C. kgam loti pateizamees! Redakzijas mums daudz ko waretu palihdset pee mahzitaju zelschanas, „usrahdidamas likumigo zeku". Tad winahm, kur waijadsigs, buhtu ja-usrahda, kam kurâ katrâ weetâ mahzitajs jazek, waj draudsei, waj basnizas teesai, waj basnizas apgahdatajeem, jeb waj scheem ar draudsi kopâ u. t. t. Tai sinâ pee mums wehl sastopamas juku jukas. Atgadahs, ka kahds puikelis, kas nupat tikai gana stibu no rokas islaidis, skraida jau pa draudsi apkahrt, partiju wadoneem sawu „schtemi" peedahwadams, — protams, ne bes atlihdsibas, jo pastalas, ganôs eijot, wisai noplihsuschas, jeb „waijaga duhschu usprawit us to mahzitaja zelschanu". Atgadahs ari, ka kahds wihrelis, kas neprot ne bauschkus saweem behrneem eemahzit, eemetahs par spreedeju, kahds prowes spredika turetajs bijis — waj eezelams. Redakzijahm buhtu, „usrahdot likumigo zeku", ja-atgahdina, kahda nosihme ir prowes spredikim, proti ne wis kuru katru klausitaju aizinat, lai nu pahr sludinataju spreedelejot un „schtemejot", bet lai waretu zelt likumigus eemeslus, ja tahdi buhtu zelami. Scheit japeesihmê, ka pee prowes spredika tikai teek peelaists eezeltais mahzitajs, — zits kas ir weesoschanahs spredikis pehz wehletaju usaizinajuma preeksch zelschanas. Ja redakzijas gribetu „nowehrst partijas un nepatikschanas draudschu sadsihwê", tad tahm buhtu ja-atgahdina, ka likumi peedraud deewsgan leelu sodu „schtemu" salasitajeem, kas sawam kreetnam darbam naw dabujuschi ihpaschu atlauju no polizejas, un winahm nebuhtu sawâ lapâ telpas ja-atlauj partiju zehleju raksteem. Ja C. kgs un laikrakstu redakzijas tahdejadi nowehrstu nepatikschanas, tad mehs wineem no sirds pateiktos, zeredami, ka „kahds wahrds pahr mahzitaju zelschanu" nebuhtu welti runats. Eeteizams wiseem, kam pahr mahzitaju zelschanu jasina, ruhpetees par to, ka partijas gars teek nowehrsts no draudses gana swehtâ darba aroda. A.

Patriotismus un humanitete.

Abi augschminetee wahrdi ir swesch'wahrdi un nosihmê pa latwisku gandrihz to paschu, ko nosihmê wahrdi „tautibas un zilwezibas mihlestiba". Winu nosihmi sihkaki istulkot, turu par gluschi newaijadsigu, jo wini jau pa dalai lasitajeem buhs saprotami; katrs buhs tos daudzreis jau dsirdejis un daschu labu reis ari pats winus leetajis. Kam tee wehl buhtu drusku sweschaki, tee noskahrtihs ari winu nosihmi skaidraki is schi raksteena.

Paspahrnê.

Olga.

Nowele no S. Melneka.

(Beigums.)

Ja ... es tew luhdsu un wehlos, lai tu sawâ dsimtâ un zaur jaukahs dabas labdarigo eespaidu kreetni atspirgtu!

Wina balss skaneja meerigi.

Winsch iszehlahs un pagreesahs us generala pusi.

Noschehloju, augstiba, ka esmu peespeests, juhs atstaht; esmu apsolijees, rihtu buht M....â, un tamdehl man waijaga isleetat nakts wilzeenu. Waj drihkstu jums luhgt, to, us ko juhs pirmit aisrahdijaht, man ar rakstu pasinot? Warbuht ka man buhs us to kas ja-atbild ... bet ja jums isskaidroschana ar mutes wahrdeem patihkamaka, waj pat waijadsiga, tad luhdsu, pawehleet, labpraht jums pakalposchu.

Generalis, pahrsteigts no wina wahrdu nopeetnibas, drusku laipnaki atbildeja: Nu, es domaju, mehs wehl redsesimees, profesora kungs. Waj nu es jums scho behrnu atwedischu atpakal, waj juhs paschi atbraukseet winai pakal. Wehlu jums laimigu zeloschanu, un negribu zaur sawu klahtbuhschanu trauzet juhsu atwadischanos. Ar Deewu, behrns; atnahkschu no rihta agri, apskatitees, zik tahlu tu esi tikusi ar sawu sagatawoschanos us zeloschanu; newilzinees, — es labpraht gribetu aisbraukt ar pusdeenas wilzeenu.

Olga pawadija generali lihdz trepehm; wina bihjahs, to ar sawu wihru weenus atstaht; wina sajuta nemeeru un sahpes. Gronaws skatijahs us pulksteni. Winam waijadseja steigtees, ja wehl ihstâ laikâ gribeja sasneegt dselszeła stanziju; sawas mantas winsch jau bija eepreeksch aissuhtijis. Winsch peegahja pee Olgas, kas to, redsami usbudinata, gaidija, un teiza, ar puhlehm sawu aiskustinaschanu sawaldidams:

Krusttehwa atnahkschana tewi pahrtrauza ... ko tad man waijadseja sinat, pirms es aisbrauzu?

Wina aissedsa gihmi ar trihzoschahm rokahm ... winsch to suhtija projam, — projam pee winas dsimtas ... wina juta, ka isschkitija projam, — projam pee winas dsimtas ... wina juta, ka isschkitija roschais brihdis bija peenahzis, — ka ta bija schkirschanahs us wisu muhschu! Winas duhscha saplaka, domajot, ka winsch pats scho schkirschanos wehlejahs un to mehginaja pasteigt.

Waj tu noschehlo to laipno wahrdu, ko tu man nowehleji? winsch prasija ar juhtamu ruhktumu. Tad — dsihwo wesela!

Nè, nè! wina trihzoschi sauza. Tew waijaga sinat, ka es tew ... tizu to, ko tu man toreis apleezinaji ... ka man wairs naw nekahdas schaubischanahs pahr tawu goda prahtu ... ka tu esi eemantojis manu pilnigu zeenischanu!

Winai peetruhka elpas; wina pagreesahs sahnus.

Wina azîs usleesmoja brihnischkigs, mitrs sposchums. Winsch zeeti sakneeba luhpas, it kà tahs nedrihkstetu zaur neweenu skanu rahdit, kas wina eekschâ notika, un tomehr tahs murminaja Deewam klusu pateizibas luhgschanu. Winsch pakustejahs, it kà gribetu pehz tahs isteept sawas rokas, — bet sawaldijahs. Tas usspeeda rokas us trakojoschi pukstoscho sirdi un sazija ar knapi dsirdamu balsi, kas isklausijahs kà noslahpeta no leelahm sahpehm:

Pateizos tew ... par scho wahrdu is dwehseles dsilumeem ... nu es gribu sawu likteni panest bes suhroschanahs ... dsihwo wesela!

Ati! wina issamisusi eekleedsahs.

Winsch wairs to nedsirdeja ... tas bija winu atstahjis ... wina bija weena pati.

Atkal sahka tumst, netik ween laukâ, bet ari winas eekschenê, tàpat kà winas kahsu deenas wakarâ. Wina dsirdeja, kà tas apakschâ no Forsteneem atwadijahs, kà dahrsa wahrti ais wina aistaisijahs, un ta ruhkti raudaja, it kà kad winsch buhtu nomiris.

* * *

Trihs nedelas bija pagahjuschas no ta laika, kad Olga bija aisbraukusi sawam krusttehwam lihdsa us ** peldetawu. Heralda dsimta puhlejahs, Olgu usjautrinat, gahdadama par dasch'daschadahm pahrmainahm un patihkameem laika kawekleem, — bet drihz tai bija ja-atskahrst, ka ne ar kahdeem lihdsekleem naw eespehjams, winu israut is schi apatiskà, melankoliskà stahwokla. Us wisahm jautaschanahm pehz ta eemesla wina stuhrgalwigi zeeta klusu, tà ka pat krusttehws, kas usskatija par sawu peenahkumu, ismeklet, waj lauschu runahm ir taisniba, ka Olga ir nelaimiga, beidsa winai usmahktees.

Jau pirmajâs deenâs bija Gronaws sawai seewai rakstijis un winai pateizees, ka ta zaur saweem beidsamajeem wahrdeem to atswabinajusi no leelakà un sahpigakà pahrmetuma; winsch bija wehl reis tai peedoschanu luhdsis un tad ar skaidreem, weenkahrscheem wahrdeem issazijis, ka winsch wairs schkirschanai nelikschot nekahdus schkehrschlus zeklâ.

Winsch atlahwa tai pehz paschas patikschanas usdot schkirschanas eemeslu. Winsch esot sawâ, winas wehstulei klahtpeeliktajâ, generalim adresseeretajâ rakstâ runajis tikai pahr soleem, kas jasper preeksch schkirschanahs, un ne wis pahr to, kamdehl tam tà janoteek, un sagaidot no generala turpmakus noteikumus.

Olga nebija scho wehstuli wehl nodewusi. Nesaprotamas juhtas winu no tam attureja, — bailes, kas winai ar weenu wairak usmahzahs, bes ka ta buhtu sinajusi, no ka wina bihjahs. Ar drudschainu usbudinaschanu wina pehtija katru sinojumu, ko laikraksti no Gronawa wehstija. Wina lasija pahr wina preekschnesumeem garus, pamatigus pahrspreedumus, kuri to nesinaja, kà usteikt; wina reti wehl atrada Gronawam kahdu usbrukumu, — bet gan loti dausreis lasija, ka wisi ilgojotees sagaidit, wina sinisko rakstu isnahkam, kà ari lasija sinojumus pahr Gronawam parahdito godu.

Neskaitamas reisas wina bija pakehrusi spalwu, bet tik pat daudz reisu to atkal nolikusi pee malas ... ko lai wina tam saka?

Generalis usaizinaja, peedalitees pee kahdas isbraukschanas kalnôs; winsch zereja, ka tas Olgai buhschot par labu, kuras isskata tam tagad itin nepawisam nepatika. Kad winsch tai kahdu deenu stahstija, ka esot no sawa bankeera dabujis wehstuli, kuras beigâs tas esot peeminejis, ka profesors Gronaws esot eesuhtijis 4000 rubku leelu summu, un tai prasija, ko tas nosihmejot, un waj schi nauda nestahwot sakarâ ar to wekseli, kuru wina israkstijusi sawâ kahsu deenâ, tad Olgai asaras newaldami riteja pahr waigeem, un kad generalis solijahs rakstit Gronawam un tam luhgt isskaidroschanu pahr winas isturreschanos, tad ta tam sirsnigi luhdsa, to nedarit, un sazija winam, ka winu starpâ esot kas notizis, un tas esot winas skumju zehlonis, bet ka wina ween esot pee wisa wainiga; wina wehl nesinot, ko darit, un nu tamdehl tam luhdsa, lai tai dodot laiku, apdomatees, — tad wina tam luhgschot, lai tas winai ne-atraujot sawu padomu.

Generalis, kuram ne buht nenahza ne prahtâ, ka buhtu notikusi eewehrojama, nopeetna schkelschanahs, gribeja wislabaki tuhlit us Gronawu sawas dusmas isgahst, jo winsch tikai to tureja par wainigo, bet us Olgas luhgschanu apsolijahs zeest klusu, lihdz kamehr wina buhs pahrdomajusi, kas darams.

Ar grûhtu sirdi Olga peedalijahs pee zeloschanas kalnôs; ta bija nodomata us trihs deenahm, bet galu galâ issteepahs us diwi nedelahm. Tapehz ka eesahkot nolemtais zeła plahns tapa pahrgrosits, tad pakalsuhtitahs wehstules nenahza ihpaschneeku rokâs, bet gahja no weenas weetas us otru. Daschas no tahm tee sanehma atpakal zelojot, daschas tos sasneedsa tikai wehlaku, kad jau bija mahjâs pahrbraukuschi.

Laikraksti wehstija, ka tihsus, kas schai apgabalâ bija daudzeem laupijis mihlajos, esot ari winas dsihwes weetu peemeklejis. Schihs sinas winu peepildija ar schaufmahm, un tai arweenu stipraki usmahzahs juhtas, ka tas ari winai atnesischot nelaimi. Tè kahdâ deenâ ta sanehma no von Forstena kundzes wehstuli. Ar trihzoschu roku wina to attaisija un lasija:

„Mihlà draudzen'! Usskatu par sawu behdigo peenahkumu, Jums pasinot, ka Juhsu wihrs, kas jau no M. loti wahjsch atgreesahs atpakal, ir saslimis ar tihsu. Lai Deews dod, ka schi dahrgà dsihwiba tiktu ustureta! Esseet pahrleezinati, ka es, kamehr Juhs pahrbraukseet, ar leelako ruhpibu wadischu wina kopschanu, un ka tas mani loti apbehdina, ka esmu peespeesta, Jums tahdu behdigu wehsti peesuhtit."

Tikai us azumirkli to bailes pahrspehja ... tad wina sanehmahs; ar waru ta apspeeda sawas leelahs sirds sahpes un pahrdomaja, kas darams. Wehstules mehnescha deena rahdija, ka ta bija wairak nekà diwi nedelas kleijojusi apkahrt ... diwas nedelas! Winas sirds mite-

Kahd'reis eegahju kahdâ kukuâ, kurâ peemita pulka pruhschu, un kad kukuâ bija silts un patumschs, tad wisi losee kukuas eedsihwotaji bija isnahkuschi klaijâ un tekaja apkahrt, waj nu pa plahnu, waj gar seenahm, kur nu katram atgadijahs. Ari kahds sehns tur eerodahs un, pruhschus eeraudsijis, saka: „Rau, kungi isgahjuschi zeeret; janoswilina teem bahrdas!" To sazijis, winsch ari bija ar skalu drihs klaht, aisdedsinaja to un tad laida leesmu neka launa nedomatajeem rahpulischeem klaht. Ziti laudis, kas to redseja, it gahrdi pasmehjahs pahr sehna pahrgalwibu, to wehl usleelidami par dedsigu patriotu.

Tà ari kahds Wahzijas skolotajs stahsta, ka winsch reis bijis aisgahjis pee sawa barona. Barons to eewedis dahrsâ, apluhkot augku kokus. Barona masais dehls ari teem bijis lihdsa. Tas peetezejis pee dihkela, kurâ usturejuschahs daudz warschu, pehris wardes ar pahtagu un kleedsis: „A rè! Franzuschi, Franzuschi!"

Barons preezajees pahr sehna dedsigo patriotismu un eewehlejis skolotajam, lai tas modinajot tahdu pat dedsigu patriotismu pee saweem skoleneem.

„Lai Deews mani no tam pasargà!" skolotajs nopeetni atbildejis.

No scheem peemehreem nu redsam, kahdas nepareisas domas daschi tura pahr to, kas ir patriotismus. Zitas tautibas apsmeet, eenihdet un waijat un sawu tautibu leelit un daudsinat, — naw ne buht wehl ihsts patriotismus. Patriotismu wisi daudsina un usleela par augstu tikumu, slawejamu ihpaschibu, un tas winsch ari ir, kamehr tas paleek kopâ ar humaniteti, mihligu laipnibu, zilwezibu. Patriotismus, kas mahza nihdet un nizinat zitus laudis tikai tapehz, ka tee peeder pee zitas, warbuht nelabwehletajas tautas, kas tai brihdî israhdahs par sinamas tautibas eenaidneekeem, naw nekahds tikums. Tikums nekad nesadurahs ar Deewa wahrdeem, un Deewa wahrdi mums mahza, ka mums buhs sawu tuwaku mihlet un ne wis eenihdet. Un tuwakee tadschu mums ir wisi zilweki. „Waj wisi brahli ne-esam, un weenam Deewam peederam? Waj mehs ne-esam weenlihdsi ta Kunga Kristus lozekli?" Jo: „Mehs wisi, ko ir stahdij's Deews, no weena asins zehluschees; mehs esam behrni wisi lihds no weena Tehwa debesis, zaur Weena as'ni pestiti un weenas debess mantneeki!" tà dseedaja kristigais dseesmineeks, muhsu wezais Stenders, un mau schkeet, ka winam tur taisniba. — Kad Stenders buhtu bijis tahds patriots, kà augschâ minetee, tad tas nebuhtu nekad warejis tik daudz preeksch Latweescheem strahdat, tik daudz par teem gahdat, kà winsch to ir darijis. Latwju tautibas ne-esoscham, tam jau pehz mineto patriotu schablonas buhtu bijis ja-isturahs pret Latweescheem tikai naidigam. Tam Latweeschi tik buhtu janizina un janeewà; tas nekad nebuhtu warejis us sawa kapa akmena uszirst, ka winsch ir „Latwis".

Tad wehl ari tikums naw nepastahwigs; nekad newar buht preeksch weena tikums tas, kas preeksch ziteem ir netikums. Tikums ir pastahwigs. Tas naw pahrmainams pehz eedomahm waj sewischkas gribas, kà war pahrmainit eenaidigo patriotismu; to war atraut kahdai nihdetai tautibai un nowadit atkal us kahdu zitu tautibu, ko lihds schim nenihdeja. Tà pehz pehdejà Wahzu-Frantschu kara Wahzeeschi eenihda Franzuschus; tàpat ari tagad wehl dara Franzuschi, — tee eenihst atkal Wahzeeschus. Un daschs labs abeju tautu patriotiskais ahksts domà padarijis itin slawenu patriotisku darbu, kad winsch sawu pretineeku kreetni issobojis, waj kà nepeeklahjigi nolamajis.

Bet schis winu patriotiskais naids tuhlit beigtos, lihds ko abahm tautibahm, proti Wahzeescheem un Franzuscheem, buhtu jastahjahs kopâ us kara lauka pretim kahdam zitam kopigam eenaidneekam, kà peemehram Anglijai; tad tuhlit wiss patriotiskais eenaids pahreetu us apkarojamo tautu.

Ari muhsu, Latwju, starpâ atrodahs wehl daschs labs patriotstauteetis, kas nostahdams kopâ ar augscham minetajeem mutes patrioteem, patriotiskajeem ahksteem. Zik daschs labs turahs jau sewi par leelin leelo patriotu, dehl tam, ka wisur ispausch, ka esot „tauteetis", Latweetis. Noschehlojama „patriotiba", ja ta pastahw tik no tautibu eenaida. Tahds patriotismus naw tikums, un no tahda patriotisma mums jasargajahs, kà no katra netikuma. Ihstam patriotismam jabuht aisstahwoscham, weenojoscham, bet nekad nizinoscham un aiskeroscham. Sawu tehwu un mahti, sawu tautibu un waldibu mums buhs mihlet, godat un aisstahwet, un tàpat ari sawu walodu un sawas tautas eeraschas un tikumus mums buhs zeenit un kopt, — tas ir patriotiski; bet tamdehl mehs nedrihkstam nizinat un waijat zitu lauschu wezakus, — nedrihkstam apsmeet un likt nowahrtà zitu tautibu walodu un nekaitigas eeraschas. Schahda isturešchanahs jau naw wairs patriotismus, bet meschoniba; jo tai truhkst humanitetes, zilweka zeenigas, mihligas laipnibas, zilwezibas. Schis tad ir patriotismus, ko newar wis saukt par tikumu. No ta lai sargajamees; jo no ta jau sargajahs ikweens pateess, ihsts patriots. —rg.

No ahrsemehm.

Wahzija. Belgijas kehninsch isgahjuscho nedel' bijis Berlinê, Wahzu keisaru Wilhelmu II. apmeklet. — Reichstags pehz ilgaka brihwlaika nahkoschâ mehnesî atkal usnems sawus darbus. Sozialdemokratu un „brihwprahtigo" partijas, kas pehz Bismarka atkahpschanahs pret wina pehznahzeju, tagadejo walsts-kanzleri Kapriwi'u, un wisu waldibu isturejahs daudz meerigaki, ais bailehm, ka zitadi Bismarks atkal waretu tikt eezelts amatâ, tagad, kà wispahrigi domà, gan atkal ar sawu wezo, eerasto droschibu un beskaunibu atklahti padosees saweem zenteeneem, walsts kahrtibu trauzet un waldibai pretotees.

Austro-Ungarija. Senakais Bulgarijas firsts Alekfanders von Battenbergs, kas tagad peenehmis wahrdu grahfs Hartenau's, eestahjees Austrijas kara deenestâ un no keisara Frantscha Josefa eezelts par kahda kahjineeku pulka palkawneeku. Zaur to winsch gribot peerahdit, ka esot pawisam atsazijees no politikas darbeem un ne domat wairs nedomajot, us Bulgarijas troni atkal reis uskahpt. — Ungarijà ihpascha Katoku partija pehdejà laikâ zehlusees, kura tamdehl, ka, pehz winas domahm, waldiba tizibas leetâs nerihkojahs Katoleem deewsgan pa prahtam, tai politikas darbôs grib schkehrschkus likt zelâ.

Italija. Wahzijas walsts-kanzleris Kapriwi's schinî nedelâ Mailandas pilsehtâ satikschees ar Italijas ministeru presidentu Krispi'u. Italijas tautas weetneeku jaunahs wehleschanas, kà teek sinots, jau Nowemberî und Dezemberî tikschot noturetas. Waldibas un ihpaschi Krispi'a pretineeki, kureem sadraudsiba ar Austriju un Wahziju naw pa prahtam, un kas labak ar Franziju gribetu eet roku rokâ, ar wiseem spehkeem rihkojahs, schoreis dabut wirsroku; bet jaschaubahs, waj wineem tas isdosees. Ta pati partija ari wehlahs kehnina troni apgahst un ta weetâ eezelt republikas waldibu. Kad nu ari pahwests ir tagadejahs waldibas un ihpaschi kehnina zilts wisniknakais pretineeks, tad jau gan kehninam Umbertam un wina ustizigo pawalstneeku partijai buhs deewsgan gruhts darbs, saweenoteem republikaneescheem, pahwesta peekritejeem un Frantschu draugeem turetees pretim; tomehr naw ko schaubitees, ka tautas wisleelakà daka no tahdeem pahrgrosijumeem neko negrib sinat.

Serbija. Auschigais Milans, kas brihwprahtigi atkahpahs no waldibas un trona un tomehr pehz tam atkal mehginaja, waldibas groschus dabut sawâs rokâs, nu manijis, ka tas winam tak tik weegli neisdosees, un tamdehl, politikas puhlinus no jauna apnizis, peenehmis no tagadejahs waldibas prahwu naudas summu, ar to nolihgumu, lai tas atstahjot Serbiju. Tà tad winsch atkal aisbrauzis us sawu mihko Parisi. Kehninene Natalija paleekahs Serbijâ pee sawa wehl nepeeauguschà dehla, tagadejà Serbijas kehnina.

Bulgarija. Masais prinzis Ferdinands, sobraniju jeb tautas weetneeku sapulzi atklahjot, turejis itin jautru runu, sazidams, ka Bulgarijai un winam klahjotees jo labi, un ka wisas Eiropas leelwalstis winu mihlejot.

No eekschsemehm.

No Pehterburgas „R. W." sino, ka esot nodomats, pee tahdahm teesahm un eestahdehm, kurahm darischanas ar semneekeem, eewest pilnwarneekus preeksch semneeku leetahm, kureem buhschot pee teesahm un eestahdehm ja-aisstahw semneeku labumi. Ja isteesajamahs leetas wehrtiba nebuhschot augstaka par 500 rubleem, tad aisstahweschana notikschot par welti; bet ja ta augstaka par 500 rubleem, tad pilnwarneeks dabuschot sinamas prozentes. Kaktu adwokatus nepawisam nepeelaidischot, semneeku leetas aisstahwet.

Baltijas gubernu pareistizibneeku basnizas waijadsibahm swehtais sinods nolehmis 420 tuhkst. rublu, kurus pamasam ismaksaschot.

Wladiwostokas pilsehtà, kura ir pee Japanas juhras lihtscha, ne tahku no Kihnas robeschahm, saldats gadijees, kas grib pahrspeht slaweno jahtneeku, sotniku Peschkowu. Schis saldats grib nostaigat kahjahm no Wladiwostokas lihds Pehterburgai, tas ir wairak nekà 4000 werstes. No saweem wirsneekeem dabujis atwalinajumu us pusgada laiku un apgahdajees ar waijadsigeem papihreem, lai winu us zeka nekibeletu, winsch usnehmis sawu tahko zeku 30. Maijà, ar sominu us plezeem un slinti rokà. Par zeka beedri un pawadoni tas panehmis suni lihdsa.

Kasanas dsimta god'pilsona meita Olga Sergejewna Alekfandrow dahwinajusi Kasanas pilsehtai pusmiljonu rubku, lai par scho naudu uszeltu pasaschu, kur lai eetaisitu grahmatu krahtawu, museju, lehtus kortelus nabaga lautineem un ambulatoriju, kur dakteri slimneekus peenem un ahrstè.

Tambowas dsimts god'pilsonis Nosows dahwinajis preeksch meitenu bahrinu nama 1170 desetinas semes.

Warschawà ne sen tahda jubileja noswineta, kahda laikam lihds schim wehl nebuhs peedsihwota, proti 25 gadu saderinaschanahs jubileja. Preeksch 25 gadeem kahds jauns pahris saderinajees, bet bruhtes mahte bijusi schihm prezibahm toti preti. Us nahwes gultas guledama, wehl mahte peekodinajusi sawai meitai, lai ne par ko to neprezot, ja wina mahtes swehtibu un mirejas wehleschanos turot zeenâ. Jaunà meitscha, sawu mahti sirsnigi mihledama, peepildijusi winas gribu, bet lihds ar to ari zeeti apnehmusees, pee zita ne-eet, bet palikt sawam pirmajam bruhtganam ustiziga lihds kapa malai. To paschu ari winas bruhtgans apsolijees, un abi sawu wahrdu turejuschi, noswinedami sawas saderinaschanahs 25 gadu jubileju, us kuru bijuschi eeluhgti winu radi, draugi un pasihstami. Ari tagad jau it labi wezigà lihgawina negrib pahrkahpt, ko sawai mahtei solijusees, lai gan wehl arweenu mihlejot sawu bruhtganu, kas ari jau labi nowezojis.

— —

No Muhra-Ponemones. (Eesuhtits). Pahr Muhra-Ponemones saimneezibas skolu jau sawâ laikâ daschôs laikrakstôs ir sinots; bet tà ka no Augusta mehnescha pee tahs wehl peeslehjahs seeru fabrikazija, pahr to ne-esmu nekur awisês lasijis, un tapehz leetas labâ gribu ihsumà pahr mineto skolu wehl reisi sinot. Skolâ top peenemti ari jauni zilweki no wihreeschu kahrtas, kas gribetu seerneezibu un sweesta taisischanu eemahzitees. Lihds schim jau daschas seera sortes top isgatawotas, kà Baksteines, Tilsites, Nei-Schateles, Tschesteres un daschas zitas, kuras wisas us eksamena 15. Septemberî eemantoja pilnigu labpatikschanu. — Skolneeki un skolneezes, kas ihpaschi seera un sweesta fabrikaziju grib eemahzitees, war eestahtees skolâ katrâ laikâ, un mahzibas laiks atkarajahs no tam, kà mahzeklim waj mahzeklei ar mahzibu weizahs. — Skolâ ari grahmatu weschanu un Kreewu walodu mahza. Pehz nolikta eksamena skolneeki un skolneezes dabon leezibas rakstus ar paraksteem no skolas direkzijas un domenu ministerijas, un ari par weetahm pehz eespehjas taps gahdats. — Beidsot jasaka, ka schi skola ir muhsu apgabalam par leelu labumu, un mehs zeram, ka winas dibinataja ptaus pateizibu un swehtibu. — Tuwakas sinas pahr scho skolu ar wahrdeem waj zaur rakstu dabujamas pee baroneetes Budberg, pahr Baufku, Muhra-Ponemonê. n.—

No Rehwales sino „Postimees'am", kas Tehrpatas leelzeka malâ ne sen notizis. Tur kahdâ namâ dsihwoja nabaga atraitne ar sawu 17 gadus wezu meitu, suhri, gruhti pahrtikdamas. Mahte bija jau ilgaku laiku slima, un meita, to kopdama, newareja ar schuhschanu neka nopelnit. Posts bija leelu leelais, tà ka jau sahka peetruhkt deenischkas maises, un bes tam nama ihpaschneeks prasija ihres naudu. Tè meita pazel us eelas maku ar daudz naudas, — bet makâ ir ari sihmite, kam ta nauda peeder. War gan domat, kahda leela kahrdinaschana bija nabaga meitai tahdâ gruhtâ apstahkli, naudu preeksch sewis paturet. Bet winas deewabihjigais goda prahts tak uswareja. Atrasto naudu wina aisnesa tuhlit tam, kam ta peedereja. Tas bija labi pahrtizis, jauns, wehl ne-apprezejees wihrischkis. Jaunawas goda prahts winam tà patika, ka tas to apprezeja. — —

Narwà isdewees saguhstit is Sibirijas isbehguscho leelo noseedsneeku Antonu Antrikornu, tà saukto „gumijas roku". Antrikorns esot dsimis Igaunis, 28 gadus wezs, un tam weenas rokas lihds lozeklim truhkstot. Winsch aplaupijis kahdas 17 basnizas un isdarijis loti daudz zitu negehlibu. Zeetumâ winsch leelotees, ka atkal drihsumà islausischotees ahrâ.

Widseme.

Par Rihgas pilsehtas galwas beedri eekschleetu ministeris, us Widsemes gubernatora kunga preekschlikumu, apstiprinajis kol.-rahtu v. Pikardtu.

Pahrdaugawâ Alekfandera diwklasigâ puisenu elementarskolâ par otro skolotaju peenemts Saufnejas diwklasigahs skolas pirmais skolotajs Ahdams Kozinsch.

Us Rihgas-Pleskawas dselszeka 15. Septemberî nahzis spehkâ jaunais, paseminatais tarifs, pehz kura tagad maksa par pretschu weschanu wairak nekà us pusi paseminata. Weenigi us semkopibas raschojumeem eepreeksch wehl palikusi lihdschineià weschanas maksa.

Rihgas Latweeschu beedribâ 7. Oktoberî runas-wihru mehnescha sapulzei, starp zitu, bija schahda darboschanahs: 1) Preekschneezibâ par grahmat'wedi, kursch amats lihds schim bija palizis neeenemts, eezehla A. Balloda kgu. 2) Preekschneeks sinoja, ka us beedribas ekonoma weetu peeteikuschees 7 aspiranti un ka ekonomijas isdoschana wairaksolischanâ notikschot otrdeen, 16. Oktoberî. 3) Teatera komisijas preekschneeks, schihs komisijas usdewumâ, nesa preekschâ luhgumu, atsaukt P. Stutschka kgu is teatera komisijas. Par pamatu bija nemti „Deenas Lapas" 205. nummurâ nodrukatà eewad'raksta gala wahrdi, kas skan: „Tà tad, ja gribam panahkt tautisku teateri, mums wispirms waijadsigs Latweets direktors, kas nelautu paschu lugahm gulet plauktôs apaksch putekleem, bet gan prastu winus isleetat. Otrahm kahrtahm, teatera komisija jasastahda ne wis no wisadeem inwalideem, bet no wihreem, kas teescham leetprateji un teatera leetas karsti weizinataji, un teem ja-usdod, ne ween weenkahrschi skatit zauri eesuhtitahs lugas un nepatikkamahs nomest plauktôs, bet katrâ brihdî un leetâ, kur ween eespehjams, ispalihdset rakstneekeem ar padomu un waijadsigu aisrahdijumu." — Eewehrojot, ka „D. L." atbildigais redaktors P. Stutschka kgs, kà teatera komisijas lozeklis, schajôs teikumôs ir tihkojis, nepelniti nogahnit komisijas darboschanos, un paschus komisijas lozeklus, sawus lihdsbeedrus, publikas azîs nostahdit par inwalideem, nederigeem kropleem, kas nespehjigi, ko peeteekoschu pastrahdat, — eewehrojot, ka P. Stutschka kgs zaur tahdeem teatera komisijas gahnischanas wahrdeem ir aiskahris ari sawu lihdsbeedru runas-wihru godu, kas tik ne-apkerigi, tahdeem inwalideem ustizedami Latweeschu teatera wadibu, — tahlak eewehrojot, ka teatera komisijas usdewums ir, beedribas teateri wisadi weizinat, eekams P. Stutschka kgs ne tikai augschâ minetâ gadijumâ, bet, kà wina awise to jo gaischi peerahda, weenumehr un weenumehr ir luhkojis, schi teatera plaukschanai kaitet, — beedribas teaterim par labu winsch wehl ne reisi naw teizis neweena pascha labwehliga wahrdina, eekams schi teatera konkurenzteateru masakwehrtigee rihkojumi teek allasch eeteikti un usslaweti: — wisu to eewehrojot, teatera komisija turot par sawu peenahkumu, us to norahdit un luhgt, lai runas-wihri gahdatu, ka tahdi elementi, kas teatera komisijâ tihschi strahdà pret beedribas noluhkeem un interesi, tani netaptu zeesti, un ka P. Stutschka kgs, kas lihds schim wisâ sawâ darbibâ par tahdu israhdijees, tiktu atsaukts is komisijas. — Pehz schi jautajuma tuwakas pahrrunas, tika nospreests, P. Stutschka kgu atsaukt is teatera komisijas; tee runas-wihri, kas ir ari teatera komisijas lozekli, atturejahs no balsoschanas. — Kad P. Stutschka kgs teatera komisijà bija eewehlets no zitu Rihgas Latweeschu beedribu puses, tad scho beedribu preekschneekeem nu, P. Stutschka kga weetâ, buhs jazek zits delegats. „B. W."

No Mas-Salazas draudses. 7. Oktoberî eeswehtija muhsu jaunpahrbuhweto Deewa namu. Pahrbuhwes darbi bija ustizeti muhsu pasihstamam buhwmeisterim Brauna kgam, is Wez-Peebalgas, un ismaksaja 21 tuhkst. rublu, kurus wisi draudses lozekli, gan Wahzi, gan Latwji, gan bagati, gan nabagi, sameta. Muhsu wezà basniza bija jau wisai panihkusi un masa, — bet nu zaur peebuhwi mums radees deewsgan ehrts un stalts Deewa nams. Us swehtku deenu bija saluhgti kahdi 6 zitu draudschu mahzitaji. Pehz eeswehtischanas daudz weesu — kuru starpâ draudses preekschneeki un aisstahwi — eeradahs mahzitaja muischâ us kopmaltiti, kur omuligi pawadija pahrejo swehtku deenu. Schè wareja labi nomanit, ka muhsu draudses lozekku starpâ walda laba satiziba un nepasihst nedz tautas, nedz mantibas schkirschanu. „B. W."

Krimuldas mahzitajs Waltera kgs, kas 40 gadus scho draudsi kopis, atstahj, neweselibas dehl, sawu draudsi un ari sawu mahzitaja amatu. 30. Septemberî winsch no sawas draudses atwadijees un buhschot aiseet us Eeksch-Kreewiju, kur winam esot muischa.

Ehrglu draudses mahzitajs Suntes kgs esot nodomajis atsazitees no sawa mahzitaja amata.

Walmeeras Weides draudsê swehtdeen, 14. Oktoberî, par mahzitaju eewests Leopolds Krügers.

Zehsis skolotajam Alekfanderam Simonsonam atwehlets atwehrt trihsklasigu puisenu skolu.

No Walkas. Lugaschu draudses mahzitajs Ulmana kgs, neweselibas dehl, atstahjees no sawa mahzitaja. Par mahzitaju wina weetâ eewehlets lihdschinigais palihga mahzitajs Gaigala kgs, kas bija aizinats par mahzitaju us Skujenes draudsi. — —

Kurseme.

No Jelgawas. Keisara Majestete, kà „Kurs. Gub. Awise" sino, Kursemes slimnizas grahmat'wedi Fridriki Küsteru par 40 gadu nesmahdejamu kalpojumu apbalwojis ar nopeknas nosihmi, Wladimira lentâ nehsajamu.

Kursemes kahrtigà landtaga pirmais terminsch tizis slehgts treschdeen, 17. Oktoberî. Otrais landtaga terminsch tiks atklahts 15. Dezemberî.

Jelgawas laukskolu rajona inspektors Alekfejs Orlows wehl us weenu gadu atstahts amatâ, skaitot no 1890. gada 3. Septembera.

Pahrlabojums. Isgahjuschâ nummurâ, sinojot pahr Sahlites saimneeka Plostneeka prahwu Jelgawas apgabala-teesas preekschâ, zaur nepareisu tulkojumu is Kreewu walodas kluhda notikusi. Proti minetais saimnneeks naw wis Schkehpinmuischas, bet ir **Greenwaldes** pagasta wezakà palihgs.

Saslimuschu lopu skaits, kà „Kurs. Gub. Awise" sino, wisâ gubernâ no 22. Septembera lihds 1. Oktoberim bijis schahds: 259 rag'lopi, 53 aitas un 4 zuhkas; kritis 1 rag'lops.

Ahrprahtigo leetâ. Rischk. Westniks sino, ka gubernas walde, eewehrojot, zik nepeeteekoschi ahrprahtigo apgahdaschana Kursemê teek peekopta, zaur to, ka scheem nelaimigajeem naw sawas ihpaschas ahrprahtigo apkopschanas eestahdes, grib ruhpetees, ka schahda eestahde preeksch wisas gubernas Jelgawas tuwumâ top zelta.

Muhsu wezee pilsmuhri. Kurseme ir ar schahdeem bagataka, nekâ Widseme un Igaunu seme. Priwatlikuma §§ 980. un 981. ir nosazits, ka atlikas no wezahm pilim un zeetokschneem un tahm lihdsigahm buhwehm un peeminekleem is wezeem laikeem ne ween nebuhs postit un no-ahrdit, bet buhs winu wahrtus un welwes wehl islabot un stutet un winu apdsihwotahs dalas daschadâ wihsê apkopt un usturet. — Jebschu schee nosazijumi jau gadus 60 pastahw, tad tomehr manams, zaur Kursemi zekojot, ka schahdu peeminekłu ihpaschneeki daudz weetâs schos likumigos nosazijumus naw eewehrojuschi; jo daudz muhru atleekas ir pawisam pasuduschas un pee ziteem peeminekleem ir palaischana un ne-uskopschana redsamas. — Tamdehł gan bez kaweschanahs waijadsetu par to gahdat, ka schee wezee peeminekłi teek kahrtigi ustureti. *

No B. pagasta. Schogad pee mums seemas skola eesahkahs daudz agraki, nekâ senak. Ziteem gadeem skoleni tikai pehz Mahrtineem dasch'reiz tika no skolas wezakâ uz seemas skolu sinoti. Tagad, kâ paredsams, schi tahda nowilzinaschana uz preekschu wairs nenotiks. Redsams, ka tagadejais skolas wezakais stipri un uszihtigi par to gahdâ, proti ne wis seemas skolas laiku pa-ihsinat, bet pehz eespehjas pagarinat, tas ir, seemas skoleneem, kuri tâ jau masak skolas mahzibu dabon, nekâ gada skoleni, no likumigâ skolas laika neko ne-atraut, kâ to senak darija. Tamdehł waram tikai preezatees, ka nu reiz wihrs eewehlets, kuram schis tahds amats peederahs, un kas ruhpigi par to gahdâ, to uszihtigi ispildidams. Uz to wehlam labas sekmes un labu laimi schai gruhtajâ un peekausejoschâ amatâ nepeekususchajam, jaunajam skolas wezakajam. P.

Wez-Swirlaukas Wahrnu saimneeka saschautais tehws, kâ no droschas puses dsirdams, islaidis sawu garu. R.

No Behrsteles. Kaut gan muhsu apgabalâ un apkaimê tâ nosauktâ „meitâs eeschana", isglihtibas gaismas stareem wairak isplatotees, wispahrigi nemot, nobeigusees un par kauna leetu teek eeskatita, tad tomehr netruhkst ari wehl tagad jaunawu un jaunekłu, kuri schahdu nebuhschanu wehletos atjaunojamees, un kad tas nu ne-eespehjams, tee eerihko klusas satikschanahs jeb mahjâs pawadischanas. Netruhkst ari mums uz semehm tahdu jaunawu un jaunekłu, kuri, kalpot negribedami, paleek uz sawu roku jeb pee mahtes, un kuru weenigais noluhks ir, zik ahtri eespehjams tikt sem „aubes", un tahdi tad beeschi isrihko wehlôs wakarôs jeb naktîs klusas satikschanahs jeb pawadischanas brihschus. Neluhkojot uz to, ka tahdi darbi ir pret tiklibu, zełahs no teem ari wehl łaunums, proti ka sweschi łaudis issina mahju buhschanas un tad wehlaku isdara sahdsibas. Tahds atgadijums tagad peeminams is muhsu kaiminu S. pagasta D. mahjahm, kurâs dsihwo kahda dihkadona Anna pee mahtes un isrihko satikschanahs jeb pawadischanas. Naktî uz 26. Septemberi nu minetahs daiłenes wezakeem D. mahjâs is kuhts diwi labakahs aitas issagtas, 10 rubłu wehrtibâ, un łaudis runâ, ka kahds no daiłenes pawadoneem to pastrahdajis, kaut gan apsagtee apgalwo, ka to Tschigani isdarijuschi. Naw noleedsams, ka gadahs łaudis, kureem labaki patihk aitene nekâ meitene un pirmo beidsamahs dehł tik pawada. Wezaku peenahkums gan buhtu, wairak wehribas sawu behrnu iseeschanahm un darischanahm peegreest, ka lai skahdi un nepatikschanas nowehrstu. Nahtra.

No Kalnamuischas. Lihdz ar dabu, kas tagad eet pee dusas, ari zilweki wairak sahk istabâ un pee mahju darbeem kawetees. Tik ween gani wehl schur un tur ar lopeem laukâ redsami; bet ari scheem ir skolas laiks peenahzis un tee bareem sahks skolâ dotees. Kamehr zitôs pagastôs saimneezehm, skolu sahkot, jaruhpejahs, ko skoleneem bahsihs kulê, lai tee nu buhtu gahjeju waj paschu behrni, tamehr schê Kalnamuischas, kâ ari Cezawas pagastôs tahdas ruhpes saimneezes nespeesch; jo scho pagastu ihpaschneeks, grahfs Pahlena kgs, saweem pagasteem ne ween palihdsejis tikt pee stalteem skolas nameem ar ehrtahm ruhmehm preeksch katras waijadsibas, bet ari gahdajis, ka behrneem netruhktu pareisas apkopschanas zaur siltu ehdeenu, pee ka tik pagasti kahdu dału paschi sneedz. Ari skolotaji no zeen. grahfa kunga top peeteekoschi loneti, tâ ka tee, nekaweti zaur ustura raisehm, ar preeku sawu gruhto darbu war strahdat. — Preeksch wairak gadeem kahds pagasta wezakais nonahza pee muhsu zeen. generalsuperintendenta kunga, kas toreiz bija schulrahts, luhgdams padomu, dehł jauna skolas nama zelschanas. Tas jau atnesa lihdza skaistu bildi no zełamâ skolas nama. Kad schulrahta kungs to usmanigi apluhkoja un sawas domas pahr daschahm waijadsibahm issazija, tad gan usslaweja, ka pagasts tahdu staltu ehku grib zelt, kas wairak tuhkstoschus makfaschot, bet ari peebilda, ka wehl kahdas krahfns truhkstot, kas lai wisam namam peeteekoschu siltumu dodot. — Pagasta wezakais brihnidamees rahdija uz krahfschu ussihmejumeem, ka ar tahm — tam leekotees — peetikschot. — Nu zeen. schulrahta kungs tam ne wis wairs zaur lihdsibu, bet skaidri sazija, ka namu gan ar ehrtahm ruhmehm waijaga zelt, bet leekas gresnibas ir peezeeschamas, ar ko pahris tuhkstoschu rubłu war aistaupit, ar kuru augłeem skolotaja istikschana buhtu pahrlabojama. Ja skolotajs peeteekoschi buhs lonets, tad ar siltu sirdi un preeku sawu darbu strahdahs. — Kad pagasti netaupa, staltus skolas namus zeldami, tad wehl wairak teem jagahdâ, ka skolotaji pareisi teek loneti un — winu paschu behrni ar peeteekoschu, siltu baribu skolâ top apgahdati; tas teem ne ween isnahks daudz lehtaki, bet behrni, tâ apkopti, ari ar preeku mahzisees un nekawehs skolu, mahjâ staigadami pehz ustura. Lai tik katrs pahrleezinajahs, kâ skolens sawu usturu usglabâ sawâ maises lahditê waj plauktâ, kur tas netihrs un sasmazis stahw, un nu zauru nedeku weenu un to paschu ehdeenu bauda, zaur ko jau jaunibâ sawu mahgu un wesełibu samaitâ! — Tâ, deemschehł, wehl daudz weetâs to tschaumalu tura glihtu un spihdigu, bet tam kodolam — tam leek aiseet bojâ. *

Riterschaftes Kuhku Rumbu saimneekam nodegušchi 2. Augustâ kalpu stałłi ar klehtim un schkuhnis ar wahgusi. Sadegušchi ari kahdi 30 wesumi lopu baribas, leetas koki un 5 siweni. Skahde sneedsahs lihdz 1500 rubłeem. Ehkas bijuschas apdroschinatas Kursemes sawstarpigâ uguns-apdroschinaschanas beedribâ, un proti par tikai 470 rubłeem. — —

Tukumâ wirsskolotajs Arturs Schmidts dabujis atłauju, atwehrt weenklasigu skolu preeksch meitenehm.

No Struteles. Prahtâ sajukusi, Strutelu Skaru mahju semneeze P., meschâ aiseedama, pee koka pakahrusees.

No Kuldigas. Wentspils aprinka pastahwigâ teesas pristawa Cimonta sehdeklis, kâ „Kurz. Gub. Awise" sino, no Wentspils pahrzelts uz Kuldigu.

No Durbes raksta „Lib. Ztgai" tâ: Durbes meestinsch atrodahs pa-augstâ, jaukâ weetâ, leelam esaram blakus, kura malâ uz augstaka pakalna wezas pils drupas rahda un leezina no bruneneeku wezeem kara laikeem. Ar pils uszelschanu, ko bruneneeku meisteris Hornhusens 1263. g. taisija, eesahkahs Durbes meestinam sprauschanahs un dsihwiba; tas nu buhtu jau tagad, no schi laika rehkinot, 627 gadi. Schi Durbes pils esot no Sweedreem kara laikâ ispostita, tâ ka tagad tik wehl pils muhra drupas redsamas. Tagad Durbes meestinsch peeder Kronim un skaita kahdus 100 namus, no kureem esot 36 apdsihwoti un 64 ne-apdsihwoti. Eedsihwotaju tur esot pawisam 423, no kureem 319 kristiti zilweki un 104 Schihdi. Preeksch 50 gadeem nebija Durbê wehl neweena pascha Schihda, kas tur bija uz dsihwi nometees, un rau! — tagad jau esot 104 Schihdi! — Durbes meestinâ atronahs prahwa kirspehles basniza ar 2 mahzitajeem, kureem katram ne tahłu no Durbes sawa muischina par dsihwojamo weetu. Durbes draudse ir łoti leela; tamdehł katram mahzitajam ir wehl otra basniza, kur teem ik pahrswehtdeenas jabrauz deewakalposchanu noturet. Durbes meestinâ atronahs 2 elementarskolas, 1 apteeka, 1 dakteris un weena leela dahrsneeziba ar prahwu koku skolu. — Zitu reiz, buhs gadu 40 atpakał, Durbes slawenâ, leelâ kirspehles skola Springera kga laikâ bija seedôs, un pehz, kad Springers is Leepaju aisgahja, strahdaja tâpat skolas laukâ wina weetâ par skolotaju kreetnais A. Schäfera kgs. Pehz wina atstahschanahs slawenâ Durbes skola sahka panihkt, lihdz isnihka. * *

No Disch-Dahmas. Lai gan 4. Oktobera rihtâ migloja (pehz pusdeenas spihdeja saule), kad Disch-Dahmas muischâ notureja rudena tirgu, tad tak bija no malu malahm tirdseneeki satezejuschi, tâ ka tos wareja droschi pee 5000 galwahm rehkinat. Tirdseneeki preezajahs, ka schogad tirgus turetaja kungs dischen jauku weetinu tirgum bija eewehlejis uz koscha pakalna, kur tirdseneekeem bija sausa, laba pastaigaschanahs gar pretschu bodehm un pa sirgu tirgu. Pahrdeweju isstahdju nebija daudz, un sirgu andelmanu bija łoti maz. Tikai zuhku un sosu bija labs pulks, — bet ne zuhkas, nedz ari sosis nebija lehti pehrkamas. Par dsihwu sosi makfaja lihdz rublim gabalâ. — Ahbolu bija schogad łoti maz, un tee paschi bija labi dahrgi. — Netizu, ka grahmatu pahrdewejs, kas schogad tik bija weens pats uz tirgus, buhs daudz grahmatu pahrdewis. S.

No Gramsdas, 16. Oktoberî. Swehtdeen, 15. Oktoberî, bija auksts laiks, leels wehjsch un sneegs labi ilgi sniga, un rau! — naktî uz 16. Oktoberi, pulksten 3ôs no rihta, sihws pehrkons eegraudahs pahri reisas un sibinus meta un leetus lija, kas reti tik wehlâ rudenî, Oktobera widû, peeredsets. — 27. un 28. Septemberî pee mums leela kahrta sneega sasniga, kas bija ta pirmâ seema schogad; bet wehl pehz tam, 8. Oktoberî, meschâ atrastas pus-eenahkuschahs, eesarkanas semenu ogas, kâ tahs beidsamahs schinî gadâ. —nb—

Disch-Gramsdas uhdens-sudmalâs, kuras Preekules melderis J. Schultza kgs uz renti usnehma, nupat eetaisija 2 maschinas, weenu, kas wilnu kahrsch, otru, kas wilnu wehrpj. — Klahtakas sinas schai leetâ atronahs „Latweeschu Awischu" 41. nummura sludinajumôs. — Pehz pehrkona 15. Oktobera naktî eestahjahs 2 deenas un 2 naktis leetus, tâ ka wisas malas appluhda un muhsu masâ Runas upite pahrwehrtahs par platu Wentu, tâ ka wisa winas eleija wisin wiseja no uhdena un zeli bija pahrleekam slapji. S.

No Palangas. 6. Oktobera wakarâ schê usskrehja uz seklumu wehl itin jauns sehgełu kugis, kas no Somijas uz Leepaju brauza, lahdets ar steegełeem un 3000 pudeem dselscha, un kam wahrds bija „Wera". Kuga kapteinis G. un 3 matroschi esot isglahbuschees. —nb—

No Leepajas. Zaur nogisteschanos tur nomirusi ahrsemneeze Susanna Wiesinger, zitreisigâ teatera spehletaja, 38 gadus weza. Paschnahwibas eemesls naw sinams. — Leepajas kugis „Eischenija" ir pee Kolkas raga usskrehjis uz seklumu un sadragats. 2 matroschi esot ari pagalam, kas juhrâ noslihkuschi. — Isgahjuschâ wasarâ schê 3 jaunas fabrikas peenahkuschas klaht, un proti: jumtu papes fabrika, kas tik wasar' eesahkta taisit, masahs Lewinthala sudmalas, kas pahrwehrstas par leelahm twaika sudmalahm, un treknu mehslu fabrika, kas jau pilnigi eerihkota un no waldibas apstiprinata. — Pee kara ostas taisischanas, kas scho wasar' eesahkahs, esot strahdajuschi lihdz 1000 strahdneeku, un nahkoschâ wasarâ, kâ sino, pee schihs buhwes strahdaschot lihdz 5000 strahdneeku. — Scheijenes skunstdahrsneeks Mans, kâ „Lib. Ztga" sino, apstellejis un lizis pahrwest no ahrsemehm, no Japanas Asijâ, waren koschu puki, kurai stalti, leeli seedi un jauka, salda smarscha. Schi swesch'semes puke ir tik kungu istabâs audsejama un winas wahrds ir „Seltlentas lilija" (lilium auratium). — Leels dselscha skapis, kas lihdz schim Aisputes wirspilsteesas telpâs stahwejis, un kurâ teesas rukkus usglabaja, nule uz Leepajn leelôs ratôs ar 6 sirgeem atwests. Scho waren leelo dselscha skapi eemuhreschot jaunajâ apgabala-teesas ehkâ. — Winu nedel' eebrauz Leepajâ kahds Pehrkones semneeks un, sirgu un ratus laukâ atstahdams bez usraudsibas, pats ee-eet schenki, labu kruhti usprawit. Pa to laiku, kamehr wihrelis schenkî dser, zits, Nihzeneeku wihrelis, eesehschahs wina ratôs un brauz projam. Par laimi, ka wihrelis, no schenka iseedams un sirgu un ratus laukâ pee durwim ne-atrasdams, sahka blaut pehz palihga, lai nahk sirgu sagli kert, kur tad ari ziteem semneekeem, kas sirga aisbrauzejam dsinahs pakał, laimejahs to wehl panahkt un sakert. Kad saglim prasija, kamdehł tas zita wihra sirgu brauzis projam, tad tas atnurdeja, ka esot peedsehris un ne buht nesinot, ko darijis. Bet tomehr wisa tahda isruna un aisbildinaschanahs neko negeldeja: wihrelis par sirga aisbraukumu tika eespundets krahtinâ, lai tur atminahs, ko gribejis padarit. — Schogad no pirmâ Janwara lihdz 12. Oktoberim Leepajas ostâ eenahkuschi 1459 kugi un isgahjuschi, ar prezehm peelahdeti, 1455 kugi. Sinotajs.

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 24. lihdz 31. Oktoberim. 22. Swehtdeenâ pehz Wasarswehtku atswehtes, 28. Oktoberî: 1) Lauku draudsê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: Deewgaldneeki pulkst. 7ôs no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Lauku draudsê ussaukti: Jehkabs Klabat ar Annu Karp; Jahnis Koks ar Greetu Grundmann; Ernests Janson ar Katrinu Bergmann. Lauku draudsê mirušchi: Johanna Auguste Ballod, 1 g. 4 m. 4 d. w.; Dahrta Meschapuika, 76 g. w.; Lisete Behrsin, 12 g. 7 m. w.; Anna Autrup, 48 g. w.; Jehkabs Dalbin, 27 g. 2 m. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Wukols Agarsky ar Dori Lihzis; Janis Bullmann ar Lihsi Zeelaw. Pilsehtas draudsê mirušchi: Kristaps Sackenfeld, 5 d. w.; Dahwida Gutmana dehlinsch, bez kristibas nomiris, 1 st. w.; Alekfanders Müller, 6 m. w.; Greeta Eplè, 87 g. w.

Slepkawas Eglites noteesaschana. 18. Oktoberî Jelgawas apgabala-teesas preekschâ tika isteesata fabrikas strahdneeka Jehkaba Eglites leeta, kursch 31. Maijâ aiz greisirdibas ar nascha duhreeneem nogalinaja sawu bruhti Mariju Baltraiti. Wisa noseeguma noschehloschana nu wairs neko nelihdz: jaunajam noseedsneekam jastaigâ projam uz Sibiriju; jo tahds bija teesas spreeduma isnahkums.

Pascham nesinot — par sirgu sagli! Isgahjuscho nedel' Jelgawâ bija eebrauzis kahds lauzeneeks, sawu dehlu, kas ir kara deenesta mahzibâ, apmeklet. Lauzeneekam bijis 10 rubłu naudas lihdza, un tas nu nogahjis ar draugeem uz schenki un eetaisijis labu duhschu. Jau eereibis buhdams, tas, no pirmâ schenka isnahkdams, Dobeles eelâ wehl kahdu schenki apmeklejis, un tur jo kreetnaki eedsehrees, lihdz to kahdi dserschanas beedri skubinajuschi, braukt mahjâs, ko lauzeneeks ari paklausijis un gahjis no schenka ahrâ. Pee schenka durwim stahwejis kahda zita lauzeneeka sirgs, un eedsehruschais, to domadams par sawu, sehdees ratôs un brauzis projam. Sirga ihpaschneeks, to eeraudsidams, dsinees tam pakał, un to notwerdams, peesauzis gorodowoju, kas tad lauzeneeku nowedis uz polizeju, kur tas isgulejis reibumu un tizis otrâ rihtâ saukts pee atbildibas. Tikai zaur pasihstamu apgalwojumu tas tapis no krahtina ahrâ, bet tomehr neba pawisam walâ; jo, kâ dsirdams, tas tikschot saukts preeksch teesas, sewi aisstahwetees, dehł swescha sirga aistikschanas. — Tâ jau eet, kad duhschu pa daudz usprawi.

Pahri juhrai. Winu nedel' kahds Schihdelis, Schmulis wahrdâ, kuru daschi tureja par ne wisai gudru, aisleenejis no kahdeem pasihstameem wairak leetu un naudas, teikdams, ka braukschot uz Schagari, bagatu seewu prezet, un tad atkal wisu atdoschot. Bet tagad, kâ israhdahs, Schihdelis ir bijis gudraks, nekâ to domaja; jo tas ir lihdz ar sawu mahti un neleelu mahscheli aisbrauzis pahr juhru uz — Ameriku! Aisbraukschanas eemesls esot bijis, kâ dsird, kara deenestâ eestahschanahs.

Mescha pahrdoschana Jelgawas pilsehtas waldê bija 15. un 16. Oktoberî. Wairakfolischana gahja łoti augstu. Par daschu puspuhra-weetu sasolija wairak nekâ 80 rubłu. No wairakeem dsirdams, ka teem isnahkschot wairak nekâ 15 rubłu afs preedes malkas. Zerams, ka ari Jelgawâ scho seem' buhs malka dahrgaka, nekâ isgahjuscho seemu, kur par 11 rubłeem wareja preedes un par 14 rubłeem 7 kubikpehdu asi behrsa malkas pirkt. L

Teatera israhde. Swehtdeenas wakarâ, 21. Oktoberî, Latweeschu beedribas sahlê tapa weena dseesmu- un 2 joku lugas uswestas. Dubura kgs, kâ weesis, sawu Zirzeniti „Mahjas atslehgâs" spehleja itin labi un patihkamâ wihsê. Wareja redset, ka winsch sawu lomu pareisi sapratis. Sahlites kgs spehleja pa daudz auksti un weenaldsigi. Seedona jkdse peerahdija, ka winai ir pateesi laba griba, publiku ar dabisku preekschnesumu eepreezinat, un waram tikai teikt, ka ar drusku wairak puhlineem schi aktrise labus panahkumus war sasneegt. Sehrona jkdse, kâ Zirzenischa seewa, bija itin smuka seeweete, bet preeksch komerzijas padomneezes schi jaunkundse spehleja pa daudz dsihwi. Drusku wehsakas asinis schinî lomâ buhtu labaku eespaidu atstahjuschas. Pumpurina kga Dr. Raminsch bija deewsgan jozigs. — Dseesmu lugâ „Tehwijai" Laukkalna kgs gan deewsgan wahji spehleja; bet to teesu labaki tapa dseesmu gabali nodseedati, tâ ka Dubura kga un Skaidrites jkdses jaukajahm balsim bija eespehjams, patihkamu eespaidu atstaht pee klausitajeem. Kad apdomâ, ar kahdeem gruhtumeem akteereem uz schihs skatuwes, gan akustikas, gan ari teknikas sinâ, jazihnahs, tad jasaka, ka itin brangi diletanti it jauku wakaru bija sagatawojuschi. H.

Wisjaunakahs sinas.

Seemeła telegr.-agentura.

Pehterburgâ, 21. Oktoberî. Kahdas Kreewu-Frantschu sabeedribas statuti preeksch aitu gałas suhtischanas no Kreewijas uz Franziju tikschot eesneegti waldibas apstiprinaschanai. Suhtischana notikschot uz sabeedribas paschas twaikoneem no Leepajas uz Hawri. Pamata kapitals buhschot 3 milj. rubłu leels. — Wihnu wiltoschanas nowehrschanai teek projekteerets: ahrsemes wihnu nopildischanu likt sem muitas pahrwaldes usraudsibas, un Kreewu wihnu nopildischanu atłaut tikai wihna raschotajeem pascheem un leeltirgotawahm, no kurenes wihns tad tikai ar sewischku banderoli warehs nahkt pahrdoschanâ. — Ministeru komiteja, kâ „Djen" sino, isteikusees preeksch semkopibas ministerijas dibinaschanas; tagad janogaida tik walsts-padomes spreedums, — kam ari wehl preeksch Seemas-swehtkeem janoteek.

Pehterburgâ, 22. Oktoberî. „Graschdanins" sino, ka Pehterburgâ dibinaschot „Asijas banku" ar 25 milj. rubłu leelu pamata kapitalu.

Wihnê, 3. Nowemberî (22. Oktoberî). Keisariskai Augstibai, Leelkirstam Tronamantineekam, schê atbrauzot, sposchs sagaidijums tod sagatawots. Keisars un wisi leelherzogi buhs stanzijâ.

Londonê, 3. Nowemberî (22. Oktoberî). Pee komunu zelschanahm, kas Anglijâ sestdeen tika isdaritas, liberali uswareja.

Sofijâ, 2. Nowemberî (21. Oktoberî). Kara ministeris Mutkurows aizseloja uz Parisi, isluhgtees ahrstu padomus.

Wehstules un atbildes.

1. G. W.: Kamdehł Juhs sawu rakstu tik wehlu atsuhtijuschi? Schoreiz to wairs newareja usnemt.

2. P. K.: Nahkoschâ nummurâ.

3. R. S—in.: Juhsu spreedums pahr pagasta nebuhschanahm pa daudz afs un weenpusigs, un tamdehł nepareiss, lai gan daschâ sinâ Jums leekahs buht taisniba.

4. K. W—l—: Tâ buhs labi. Tizam, ka nepaliks bez panahkumeem.

5. D. Br—: Pascham ministerim ja-eesneedz.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 3. Nowemberî (22. Oktoberî).

100	rublu	selta naudâ	330	Wahzu mahrkas	jeb	110	Pruhschu dahlderi.
100	„	papihra „	246	„ „	„	82	„ „

„Latw. Awischu" isdewejs: Dr. A. Bielenstein. Redaktors: Th. Neander.

Дозволено цензурою. Рига, 22-го Октября 1890 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

S l u d i n a j u m i.

Jelgawas Palihdsibas Beedribâ

wihreeschi kà seeweeschi, kuri naw saſneegušchi 50. gada wezumu, katrâ laikâ war eestahtees par lozekleem pehz beedribas statutu noteikumeem. Beedribas lozeklim jamaksà eestahschanahs naudas weenu pa wisahm reisehm 1 rubl. un beedru naudas ik 4 nedelas 15 kap. — Slimibâs beedris dabon pehz statuteem palihdsibu: pirmâ laikâ pa 1½ rubl., wehlak pa 1 rubl. nedelâ. Mirschanas gadijumâ teek beedru ihsteneekem 50 rublu behru naudas ismaksati. Par beedreem war peeteiktees pee beedribas kaſeera **G. Tennes** kga, **Paleijas eelâ Nr. 39,** jeb pee kaſeera palihga **D. Stundas** kga, **Leelajâ eelâ,** eepretim Latweeschu baſnizai.

Preekschneeziba.

Sobu ahrsta sinojums.

Zaur scho daru sinamu, ka es esmu

Kuldigâ

apmetees uſ dſihwi.

A. Capprano,
prakt. sobu ahrsts.

Runas stundas:
Preekschpusdeenâs no **9—1.**
Pehzpusdeenâs no **3—5.**

Popê, Wentspils aprinkî, preeksch **Pises skolas ir**

skolotajs

waijadsigs. Skolotaji, kureem uſ scho amatu teesiba, teek uſaizinati, jo drihſ ar pee tam waijadsigeem dokumenteem atnahkt un weetigai skolas komisijai **Popes muischâ** sahditees preekschâ.

Weetigà skolas komisija.

Skolotaja palihgs,

kursch ari **mušiku** prot, war tuhlit perſonigi peeteiktees pee skolotaja Schiffera, Bahrtê, pahr Grobinu.

Sina skolotajeem.

Wekona grahmatu magasinâ, Rihgâ, Teatera bulwarî № 6, ir dabujamas

skolas grahmatas

wisadâs walodâs, jaunas un ari bruhketas, par daudſ lehtakahm zenahm; tàpat ari loti lehti **notis** preeksch wisadahm instrumentehm, ihpaschi preeksch **klaweerehm** un **ehrgelehm.** [179]

Apakschâ parakstijuschà apgahdibâ nupat isnahkuſi katram nepeezeeschama

„Rokas grahmatina

par jaunajahm teesahm.“

Sastahdita no teesleetu kandidata **P. H.**

Saturs: Saraksts, sastahws, kameras, eezirkni un apgabali, gan wispahrejo teesu eestahschu, teesu pristawu, prokuroru, teesas ismekletaju, swehrinatu un priwatu adwokatu; tahlak: bahrinu teesas, adreses un sehschu deenas wispahrigi, wisas waijadsigakahs taksas un zitas sinas.

— Maksà 35 kap.

Dabujama: grahmatu pahrdotawâs un manâ grahmatu apgahdibas birojâ, Rihgâ, Jahna eelâ № 12. [173]

Isdewejs: **H. Weinberg's.**

Sludinajums.

Wahnes pagasta walde zaur scho uſaizina wisus pee schi pagasta peederigus, pilngadigus un balſ'teesigus wihreeschu lozekłus no muischas kalpu, mahju kalpu un waleneeku kahrtas, ſanahkt pee schihs pagasta waldes **12. Jowemberî sch. g.,** pulksten 10ôs no rihta, dehl balſotaju iſwehleschanas preeksch pagasta amata wihru wehleschanas.

Balſ'teesigi ir wiſi wihrischki, kas saſneegušchi 21 g. wezumu, kas naw zaur teesas spreedumu teesibas ſaudejuſchi, waj nestahw teesâs un iſmekleſchanâ, waj apakſch polizejas uſraudſibas, un kas nedabon no pagasta palihdſibu. Kas no nodoſchanahm atſwabinati, tee ir eeſkatami par tahdeem, kas no pagasta dabon palihdſibu, un tamdehl newar pee wehleſchanahm nemt dalibu.

Par ne-atnahkſchanu uſ pagasta ſapulzehm wainigee top ſoditi ar 1 rubli naudas ſoda.

Wahnê, 15. Oktoberî 1890.

(№ 646.) Pag. wez.: J. Robats.
(S. W.) Pag. ſkr.: J. Wollrats.

Wahrenbrokas muischwalde (adreſe pahr Jaunjelgawu) meklê apprezejuſchos

kutscheeri,

apprezejuſchos **preekſchkalpu** un nepreezejuſchos **dahrſneeku.** Tikai perſonas ar labahm leezibas ſihmehm teek eewehrotas. [947]

Kaleju amata leetas

teek pahrdotas Katolu eelâ Nr. 21, pee kaleja.

Nupat kà isnahza:

Sieslacka

Widsemes un Kursemes

Laika grahmata

1891. gadam.

Saturs: Kursemes un Widsemes kalendars. Pareiſtizigo kalendars. Schihdu ſwehtki. Muhſu Augstà kunga un Keisara zilts. Romanowa gentes waldneeki. Ahrſemju waldneeki. Lopu gruhſnibas un putnu pereſchanas kalendars. Stempelmarkas. Telegrafa maksa. Tirgi Kursemê un Leiſchôs. Kursemes linu tirgi. Tirgi Widsemê. Widsemes linu tirgi.

Peelikums: 1) **Sarg'engelis.** Stahſts iſ Bawarijas kalneem. Tulkojis Aiſkalns. Ar 7 bildehm. 2) **Jaunawa Porkuma falâ.** Stahſts, wahziſki no Wilhelma Fiſchera. Ar 7 bildehm. 3) **Par kahju ſwihſchanu.** No Dr. E. Klafena. 4) **Schis un tas.** 5) **Joki.** 6) **Weikalneeku ſludinajumi.**

Bilſchu peelikums: **Redſt, es ſtahwu pee durwim un peeklauwerju.**

Makſà 10 kap. [174]

Sieslacka drukatawa, Jelgawâ.

Wiſu krahjumu

ratu un kamanu,

kà ari **lukturu, aſu** un **federu** pahrdod par ſawu paſcha makſu

ratu buhwetawa

no

D. Anſchkapa,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12.

Wiſadas

dahmu drehbes,

kà **kleites, manteli, paletoſi, manteletes** u. t. t., **ſehnu** un **meitenu uſwalki** un **manteli,** teek glihti un ahtri pagatawoti, kà ari **wiſadas ſataiſiſchanas teek peenemtas.** [176]

Dahmu ſkrodereſchan. weikals A. Parrasch,
Jelgawâ, Salajâ eelâ № 30, ehrbergî, pee Maſajeem wahrteem.

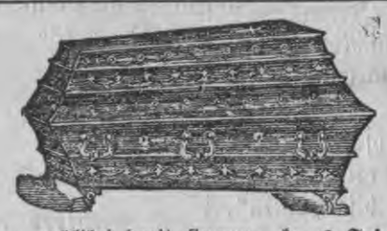

Pagodinos, zeen. publikai darit ſinamu, ka es **Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 53,** preti Latweeſchu baſnizai,

galdneezibu un ſahrku magaſinu

eſmu eerihkojis. Wiswiſadi ſahrki, balti, gaiſchi un tumſchi poleereti, lakeereti, kà ari apwiłkti ir leelâ iſwehlê par wiſlehtakajahm zenahm dabonami, waj teek wiſdrihſakajâ laikâ pagatawoti.

Ari uſnemos pagatawot wiswiſadas **mehbeles,** kà ari **leetas repareeret** par wiſlehtakajahm zenahm.

Ar augſtzeenibu

J. Bikerneeks.

Pahraks par wiſahm jaunleetahm.

Uniwerſal-kehka-aparats,

kurſch no Pariſes paſaules iſſtahdes un no Wihnes ſemkopibas iſſtahdes tika atſihts par praktiſkako, derigako un nepeezeeſchamako preeksch katras mahj'ſaimneezibas, ir abâs iſſtahdês wairak miljonu gabalôs tizis pahrdots.

Schis aparats ir, kas tik ween winu redſejis, no nama mahtes lihdſ behrnam, no ſemneeka lihdſ muiſchneekam u. t. t., wiſpahrigu labpatiſchanu atradis un leelifku apbrihniſchanu ſazehlis, tà ka tik-ko pehz pirmo ſludinajumu iſnahkſchanas pahr ſcho brihnuma aparatu — loti daudſ apſtellejumu tika eeſuhtiti.

„Netizami, bet tadſchu pateeſiba!“

Schis aparats der preeksch ſekoſcheem noluhkeem un ir pahraks par wiſeem lihdſ ſchim iſdariteem iſgudrojumeem:

Weenâ minutê war ar ſcho aparatu 2½ mahrzinas kartufeļu, beeſchu, rutku, mahrrutku, ſihpolu, gurku, wiſadu kok'augłu u. t. t. u. t., ihſi ſakot, wiſu, ko war lobit, kaſit un greeſt, it pehz wehleſchanahs, beeſi waj plahni ſagatawot.

Diwâs minutês war ſweeſtu, krehjumu waj putas pagatawot, un pusminutê olu putas, ſchatou u. t. t. u. t. t.

Tahlak tas noder par mikroſkopu; 400 reiſ paleelinatu redſ katru leetu, — tà tad tas ir loti derigs preeksch ehdeenu un dſehreenu iſmekleſchanas.

Tahds aparats, no iſturiga metala un neſabruhkejamahm federehm, makſà tikai [134]

1 rubl. 50 kap.,

tik ilgi, kamehr wehl atrodahs krahjumâ.

Ween'weenigi dabonams pret eepreekſcheju ſamakſu zaur ween'weenigo iſſuhtiſchanas eetaiſi **S. Altmann,**
Wihnê, I., Dominikaneeſchu baſteijâ 23.

A. Kupffera pahrdotawa,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 18,

peedahwà krahjumu no

kehka un ſaimneezibas leetahm,

maſchinahm,

Kreewu wihneem, rotalu leetahm, kapa kroneem, ſlintehm, rewolwereem, patronahm, kà ari **weenu dreijbenki.** Turpat ari teek pahrdotas **jaunas** un **leetatas mehbeles,** un **weeni pusapklahti** un **weeni ne-apklahti rati,** ſehtâ.

Jaun-atwehrtà ahdu pahrdotawa

no

H. Goltza

Jelgawâ, pretim Heilsberga materialpretſchu pahrdotawai un Goertza apteekai, peedahwà bagatâ iſwehlê un loti labâ kwalitetê: **tamboru ahdas, ſchiru ahdas, juchtes, paſtalas, uhden'zeetus ſahbaku leelus** un **galwas, ſoles** un **bindſoles, kronus, baltas** un **ſlihpetas melnas Maſkawas ſikſnas,** kà ari wiſas **ſirg'ahdu prezes.**

Zeen. pirzejus ihpaſchi daru uſmanigus uſ manahm **paſtalahm,** kuras ir lehtas un loti ſtipras.

Tahlak turu uſ lehgera: **gowu ſpalwas, krolſpalwas, melnizu, trahnu, peleku, baltu** un **melnu ſkaidri maſgatu Kurſemes wilnu** (pawiſam brihwu no kalkeem).

Tamlihdſâs daru ſinamu, ka manâ pahrdotawâ **aitu ahdas, ſtirnu ahdas, ahpſchu ahdas, lapſu ahdas, ſeſku ahdas, breeſchu ahdas, wehrſchu ahdas, leellopu ahdas, ſirgu ahdas** un **tetu ahdas** teek peenemtas gehreſchanâ.

Ar augſtzeenibu

H. Goltz,
ahdgehru meisteris.

Mana pahrdotawa ir ſwehtdeenâs walâ no pulkſt. 8eem lihdſ 10eem preekſchpusd.

Halo, Halo, Halo!

Pahrſteidſeet tuhlit Sawu laulato draudſeni ar pawiſam jaun-atraſto kehka-aparatu, kurſch Pariſes paſaules iſſtahdê un Wihnes ſemkopibas iſſtahdê miljoneem gabalu tizis pahrdots.

Tahds, kahds wehl nekad naw bijis,

ir ſchis aparats un der preeksch ſekoſcheem noluhkeem: Weenâ minutê war no peena waj krehjuma pagatawot ſweeſtu, un pusminutê putas, olu putas, olu punſchu u. t. t.

Weenâ minutê war 2½ mahrz. kartufeļu, ſihpolu, gurku, rutku, beeſchu u. t. t., wiſadu kok'augłu un zitu, it pehz wehleſchanahs, beeſi waj plahni lobit, kaſit un greeſt.

Tahlak ſchis aparats noder par mikroſkopu; 400 reiſ paleelinatu redſ katru leetu, iſmeklejot ehdeenus un dſehreenus.

Tahds aparats, taiſits iſ neſabruhkejama metala un federehm, makſà tikai ſmeekla zenu, proti

1 rubl. 50 kap.

Schis nepeezeeſchamais aparats, ſawa loti leelà lehtuma dehl, teek wiſâs dſimtâs Wihnê un Pariſê jau leetats, un ir tikai zaur manu wezſlaweno firmu ween'weenigi dabonams pret eepreekſcheju ſamaksu wiſâs paſaules malâs. [135]

D. Klekner,
Wihnê, I., Paſta eelâ 20.

500

reiſ paleelinatu redſ katru leetu ar jaun-iſgudroto

brihnuma-kabatas-mikroſkopu,

kamdehl tas ir nepeezeeſchams katram weikalneekam, ſkolotajam, ſtudentam, — ja, pat ſpeedigi waijadſigs un derigs katrai mahj'ſaimneezibai preeksch ehdeenu un dſehreenu iſmekleſchanas, un lihdſ ar to ari dabon weenu **luhpi (brilli),** kura ihſ'redſigeem loti brangi noder preeksch laſiſchanas.

Schis mikroſkops teek peeſuhtits tikai pret eepreekſcheju

1 rubla

ſamaksu, ari paſtmarkâs, brihwi wiſâ Kreewijâ. [136]

D. Klekner,
Wihnê, I., Paſta eelâ 20.

Pilnigi eemakſats pamata kapitals 2,400,000 rbl.
Eekrahjees reſerwas kapitals 1,713,037 rbl.

Pehz tam, kad apdroſchinaſchanas beedribu tarifa-konwenzija preeksch ſemkopibas leetu apdroſchinaſchanahm Baltijas gubernâs ir atzelta, ari no manis aiſſtahwetà

St. Peterburgas beedriba

preeksch apdroſchinaſchanas pret uguni un no dſihwibas reutehm un kapitaleem

peenem apdroſchinaſchanâ kuſtamu un nekuſtamu mantibu

pret uguns breeſmahm

par **wiſu lehtakajahm** eemakſahm. Ari labi buhwetas mahjas tagad teek atkal peenemtas apdroſchinaſchanâ. [65]

Wiſas tuwakas ſinas, kuras wehletos, iſdod

Agents: **C. Trampedachs.**
Firma: **Lankowsky & Liccop,**
№ 7. Jelgawâ, Leelajâ eelâ, Helmſinga namâ № 7.

Disch-Gramſdas uhdens ſudmalâs es eſmu 1. Septemberî ſch. g. **wilnas kahrſtawu** un **wehrptawu** atwehris un teek apſtellejumi ſekoſchâs weetâs nemti preti:

Leepajâ: Latweeſchu beedribas namâ, no Raudis'a kga.

Grobinâ: Reltoffa namâ, no S. Schultze kga.

Wainodê: no Bluma kga.

Wirgus baſnizas krogâ: no Blümchena kga.

Preekules } **ſudmalâs:** S.
Disch-Gramſdas } Schultze's kantoris.

Par wiſadu apſtellejumu kreetnu un labu iſdariſchanu es galwoju katrâ laikâ.

Julius Schultze.

Spehziga un weſeliga emma

preeksch ſemehm war peeteiktees pee daktera **Kuchholza,** Jelgawâ, Skrihwera eelâ № 4. Paſchas behrns ir lihdſi nemams, kad tas dſihws.

Linu

rauſchus,

iſ labakahm, tihrahm ſehklahm ſpeeſtus, pahrdod Jelgawas eſkas ſudmalas waſka drahnu fabrikâ, kur ari

ſchahwetas linſehklas

teek pirktas. [983]

---

6. un 7. Jowemberî ſch. g. Pulka meſcha dalâ, **22. Jowemberî ſch. g.** Sprugas meſcha dalâ, **5. Dezemberî ſch. g.** Schuweła meſcha dalâ un **18. Dezemberî ſch. g.** Waſarina meſcha dalâ, Rundales meſchâ, tiks

meſcha gabali

ar labu dedſinamo malku (behrſa un apſes) pahrdoti wairakſolischanâ pret tuhlit ſamakſu.

Muischwalde.

Pahrdodami

labâ weetâ eſoſchi **namu platſchi** Leepajâ.

Uſ blakam ſchoſejai eſoſchâ aploka (preti Boeckera drahts fabrikai, tuwu Behrendta twaika dſirnawahm, Struppa maſchinu fabrikai un ne tahku no bahnuſcha un dſelſszeła ſchkuhneem un dſelſszeła darbnizahm), teek **platſchi,** daſchadâ leelumâ, pa weenam, **uſ nomakſu** pahrdoti. Klahtakas ſinas dabunamas J. J. Sakowska tehrauda un dſelſs pretſchu weikalâ, Leepajâ. [177]

Meſcha pahrdoſchana.

Kambarleiſchôs, kas pee Eezawas atronahs, **tiks 27. Oktoberî ſch. g., ſahkot pulkſten 10ôs preeksch pusdeenas, malkas, kahrſchu un ſchagaru meſchs** pahrdots maſakôs gabalôs wairakſolischanâ preeksch nozirſchanas. Pirkſchanas noſazijumi tiks pahrdoſchanas deenâ paſludinati.

Kambarleiſchu muiſchas walde.

---

2 muiſchas teek pahrdotas:

1) Kaunas gubernâ, Poneweſchas aprinkî, 117 deſetinas leela, ar wiſahm ehkahm un krogu labâ weetâ, bez inwentara.
2) Schaulu aprinkî, 529 deſetinas leela, ar ehkahm un inwentaru un labu ſemi. Pirzejam ja-uſnemahs bankas aiſleena.

Bez tam teek iſnomatas Schaulu aprinkî **2 muiſchas,** un teek pahrdots **meſchs,** 40 deſetinas leels, preeksch nozirſchanas.

Tuwakas ſinas, wiſlabaki Kreewu walodâ peepraſot, war dabut ſem ſchahdas adreſes:

Ст. Бержаны, Шавельск. у., Ков. г. А. Э. Б.

Nakti no 25. uſ 26. Septemberi ſch. g. ir no ganibahm noſagts **gaiſchi ſchkimeła**

ſirgs,

7 g. wezs, wehrts 40 rubłu. — Kas war uſrahdit, kur ſagtais ſirgs tagad atronahs, dabon

!10 rubłu pateizibas!

no Kabiles Bahlinu mahju gruntneeka Matiſa Kriſtina. [604]

Sauſus **ehwełu** un **ſpundetus**

dehlus,

pehdu lihſtes, eeſch- un **ahrpus kleedinus,** Rigas fabrikatus, **pilnkantigas krona jumts laktas** un **wiſadus zitus buhwmaterialus** peedahwà par lehtako zenu **E. Jakobſohns,** Dſelſszeła eelâ, pa kreiſo roku ſchkehrs eelâ № 72, pretim jaunajam zeetuma namam. [404]

Печатать разрѣшается. Полиціймейстеръ Баронъ Ропп.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Te klaht peelikums.)

Semkopiba un saimneeziba.*)

Pakaldrukaschana aisleegta.

Pahr peena lopu ehdinaschanu seemâ.

(Beigums.)

Sihmejotees uf baribas olas baltuma faturu, ir tomehr pawisam nepareisi, ja preeksch peena gowu ehdamà apsihmè noteiktu olas baltuma faturu kà mehr'auklu; ir waijadsigs, baribas olas baltuma faturu peemehrit weetigajeem apstahkleem. Jo leelaka ir lopu eespehja, jo augstakas ir peena un sweesta zenas, — jo wairak ir ari tahds ehdamais eewehlams, kas bagats ar olas baltumu; tomehr ir eeteizams, ari to drukku aprobeschot, kad spehzinoschà bariba ir loti dahrga. Turpreti ja labibas zenas ir semas, tad ir katrà sinà labi, ja ehdamà olas baltuma faturu, pat pee masak labahm gowim un pee masak augstahm peena un sweesta zenahm, pehz eespehjas pa-augstina, tapehz ka tad netik ween eenehmumi ja-eewehro, kurus dabon no moderneezibas raschojumeem, bet ari tas apstahklis, ka isdewumi, kas zelahs zaur spehzinoschà ehdamà pafneegschanu, pa dalai teek segti zaur mehslu wehrtibas pa-augstinaschanu.

Lai dabutu eespehjami daudf peena, tad ir ikdeenischkà baribà preeksch peena gowim, 1000 mahrzinu smagumà, janoleek sagremojamà olas baltuma daudsums uf $2^1/_2$ mahrzinahm, to baribas weelu, kas nesatura slahpekli, uf $12^1/_2$ mahrzinahm, un to, kas satura taukus, uf $^2/_5$ dalahm mahrzinas. Organiskahs substanzes (degoscho weelu, koka schkeedru) daudsumam waijaga buht 24 mahrzinas leelam, un tahds baribas sastahdijums lihdsinajahs lopu usturai uf labahm ganibahm.

Daudsreis nu gan peena doschana jau tad ir apmeerinajoscha, kad baribas olas baltuma saturs ari ir drukku masaks, tà par peem. ja 1000 mahrzinu smagam lopam ikdeenischkigà baribà dod tikai 2 mahrzinas sagremojamà olas baltuma, — bet tadschu schahda peena doschana naw wis ta augstakà, un ari naw sagaidams, ka wina, puslihds nepahrgrosijusees, ilgaku laiku paliks schai augstumà, eekams gowis tai laikà wairak waj masak noleesehs. Tapehz buhs, sem wiseem apstahkleem, japuhlejahs, proti lai waretu waijadsibas apmeerinat, 1000 mahrzinu smagam lopam ikdeenischkigà baribà dot $2^1/_2$ mahrzinas sagremojamà olas baltuma.

Kas nu sihmejahs uf daschadajeem baribas lihdsekleem, tad seemas baribas leelakà dala pastahw rupjà ehdamajà (seenà, salmôs, pelûs), un it ihpaschi no leelas wehrtibas ir labs, salds, pa wehlu nenopkauts un labi eewahkts plawu seens preeksch peena lopu ehdinaschanas seemâ. Wehl teizamaka eespehja, nekà labam plawu seenam, ir, peena un sweesta daudsuma un labuma sinà, ahbolina seenam, ja tas ir tà eewahkts, ka naw sawas lapinas pasaudejis. No salmu sugahm ir preeksch peena gowim ausu un meeschu salmi tee labakee, un tos war wislabaki isleetat, ja winus samaisa ar baribas lihdsekleem, kas bagati ar uhdeni, kà kartuseleem, beetehm u. t. t., jo teem ir it ihpaschi teizama eespehja uf peena doschanu, un schai sinà wini tuwojahs sehkam. Sawa leelà uhdens satura dehl, beetes prasa peeteekoschu daudsumu seena un salmu kà blakus ehdamo, un sawa masà olas baltuma satura dehl, atkal wina peenahzigu papildinajumu zaur ellas rauscheem u. t. t., — bet tad winas dod daudf un treknu peenu un garschigu sweestu. Wislabaki ir, ja winas sakapà un drukku ekselu peemaisa klaht, par peem. desmito daku no beeschu swara, un tad katrà ehschanas laikà dod lopeem wairakàs porzijàs, un proti tà, ka 1000 mahrzinu smags lops dabon pee peeteekoschas rupjas un slahpekli saturoschas blakus baribas 40 mahrzinas par deenu.

Kà baribas lihdsekliš tahdàs saimneezibàs, kur seme ir wahjaka, ir kartuseli no leela swara; wini ir gan laba peena bariba, bet dod masak labu sweestu. Wisderigaki ir, kartuselus pasneegt peena lopeem salus un sastampatus, kureem ir ekseli peemaisiti klaht, par peem. desmità dala no kartuselu swara, — bet tomehr ir eewehlams, tos nedot wairak, nekà 30 mahrzinas uf 1000 mahrzinahm smaga lopa.

No sabrikaziju atlikumeem ir bes wahrda runas alus drabinas tas ehdamais, kas wisteizamaki weizina peena doschanu; tikai pee ehdinaschanas ar winahm ir wehriba uf to jagreesch, ka tahs ir swaigas, un ka top aiskaweta etika skahbes eeraschanahs.

Brandwihna bruhschu drankis ir masak teizams preeksch peena un sweesta labuma, kapehz to ari masakà daudsumà, apmehram 50 mahrzinas uf lopa, dod peena gowim.

Minetee baribas lihdsekli ir galwenais materials, if kura pastahw peena lopu ehdinaschana seemâ. Ja pehz ta ir esoschais baribas lihdsekku krahjums preeksch seemas ehdinaschanas laika aprehkinats un ehdinaschana preeksch esoschà gowu skaita daudsuma sinà noteikta, tad ir preeksch deriga baribas weelu samehra usstahdischanas loti waijadsigs, aprehkinat baribà atrodoschos organiskahs substanzes, olas baltuma un tauku daudsumu, lai dabutu sinat, zik daudf sastahwà truhkst olas baltuma, tauku un tahdu daku, kas nesatura slahpekli.

Zaur ehdinaschanu ar rupju baribu un kapajameem augleem naw eespehjams, schai sinà safneegt peeteekoschu faturu; tapehz ir waijadsigs, truhkstoscho daudsumu papildinat zaur spehzinoschu baribu kà blakus ehdamo.

Swarigakee spehzinoschahs baribas lihdsekli ir ellas rauschi; ja tos dod, peenahzigi samaisitus ar zitu baribu un ne pa daudf leelà daudsumà, apmehram tikai kahdas 3 mahrzinas uf 1000 mahrzinahm smaga lopa, tad pee winu isleetaschanas, ja tee ir labi un weseligi, naw jabihstahs no nekahdeem launumeem.

No ziteem spehzinoschahs baribas lihdsekleem ir wehl klijas japeemin, kuras, sawa leelà sagremojamà olas baltuma satura dehl, war loti teizami isleetat preeksch baribas olas baltuma satura pawairoschanas.

Ehdinaschana ar skrotetu labibu buhs tikai pee lehtahm labibas zenahm eenesiga; ausu miltu doschana buhs tur eewehlama, kur pee daudf salmeem truhkst laba seena; wispahrigi ir ausas, ja winu zena naw pa augstu, derigakas kà spehzinoscha bariba preeksch peena lopeem, nekà wisu zitu salmu augu graudi.

Sintenis.

*) Schihs nodalas apgahdatajs ir bijuschais Wez-Sahtes semkopibas skolas direktors jeb preekschneeks, Sintenis'a kgs, kas tagad dsihwo **Rihgà, Kalku eelà Nr. 6.** Tamdehl tee, kas semkopibas leetàs wehlahs padomus un atbildes dabuht zaur muhsu laikrakstu, sawas wehstules war Sintenis'a kgam sem minetahs adreses taisni peesuhtiht; tad buhs masak uskaweschanahs. Jautaschanas un padoma prasischanas, ja tahs ir prahtigas, arweenu pehz eespehjas schini lapà tiks eewehrotas un atbildes ar ihseem wahrdeem pasneegtas.

Dahrs'kopiba.

Augku koki uf tirgus.

Rudens klaht un ari gada-tirgi, uf kureem steidsahs daschs pahrdot, daschs atkal pirkt, un pee tur sawestahm prezehm weetàs ari augku koki atronahs. Bet pirms pahr teem ko sazischu, man japeemin, ka es, rakstitajs, ne-esmu ne winu pahrdewejs, ne pirzejs, bet dahrsneeks, kursch tagad audsina preeksch pahrdoschanas dahrsu saknes, kà kahpostus, burkanus u. t. j. pr. Ari turpmak domaju nodarbotees tikai ar dahrsu saknu sehklu audsinaschanu, un tamdehl gan neweens scho manu augku koku apskatischanu neturehs par skaudibu jeb konkurenzes naidu.

Wisu pirms peegreesisim, tirgû atnahkuschi, sawu wehribu leelakam augku koku wesumam, kuru eeraugot, atminos, paschu pahrdeweju jau kur redsejis, — ja, bet kur? Paprasu: no kurenes? — „No Tschernigowas gubernas,“ winsch atbild. — Ah, wezs pasihstams, domaju, — bet nelikschu winam manit, ka winu pasihstu, un islikschos, it kà es gribetu pirkt. — „Zik maksà gabals?“ — „20 kapeiku.“ — „Kahdas sortes?“ — „Wot Antonowka, wot Seringa, wot Naliwnoje, wot Dobrijkrestjanin, — wisas labas sortes!“ — „Bet waj ari saknes labas, weselas? — „Skat', kas par sakni, — wesela kà rutks!“ — Ja, tur winam taisniba: sakne lihdsinajahs rutkam, bet weselibas sinà schaubos. Tapehz isnemu nasi un nogreeschu galinu no saknes. — „Nè, tà greest naw brihw; man tà koku samaità!“ pahrdewejs eesauzahs, un tad pee sewis noruhz: „kakoi to sadownik!“ (t. i. kahds dahrsneeks!). — Apkahrtstahwoschee gaida ismekleschanas isnahkumu; jo daschs buhs sapratis wahrdu „sadownik“. Aptaustu, apglaudu koka stahwu. Pahrdewejs saka: „nerakna, nerakna, — wisa laba preze!“ — Es tagad domaju: pirkschu es, tad pirks daudf klahtstahwoscho, un nepirkschu es, tad pahrdewejs paliks dusmigs un suhtihs mani pee „tschorta“. Es iswehlejos to pehdejo, ko ari dabuju. — Bet, wezais draugs, kaut tu sinatu, zik reis es tewi tur esmu suhtijis un wehl tagad suhtu! Tu warbuht gan ne-atzerees, kur tu mani redseji jau agrak — preeksch 10 gadeem. Warbuht ka tu ari ne-esi tas pats, jo tahdu pahrdeweju es daudf esmu redsejis, bet ta preze buhs no weena un ta pascha awota, — un lai tu ari mani pasihtu, tad es tawu awotu aprakstischu sihkaki.

Tschernigowas guberna peeder pee melnsemes rajona; tur wairak sahdschu nodarbojahs ar augku koku audsinaschanu. Preeksch koku skolas tur neweens semi nerijolè, bet tikai ar lahpstu aprok, uf gabala iswelk ar kapli strihpas, 2 pehdas weenu no otras, un eekaisa pawasarà jau isdihdsetahs augku koku sehklas. Sehklas wini dihdsè daschadi: zits eeber tahs seemà kulitè un labi samehrzè, un tad salas laikà pakar sehklas kuliti paschobelè seemela pusè; pawasar', kad kulite no ledus atkususi, eerok to semè, kur nu ta paleek lihds sehjamam laikam, un tad jau wisas sehklas isdihgschas. Lihds rudenim starp sehzineem jau daschs tik resns, ka war okuleeret. Kad strihpàs ir pa beesu sanahkuschi, tad tee teek ruden' atkal tahdàs strihpàs ar pulki eetaisitòs zaurumòs eebahsti un ar kahju peemihti. Stahditee un sehtàs strihpàs atstahtee sehzini stahw 6 zellas weens no otra un wehl tuwaki. Otrà gadà ir sehzini wisi gatawi preeksch okuleereschanas, kuru prot gandrihs katrs sahdschas eedsihwotajs. — Sortes, kà Antonowka, Seringa, Naliwnoje, Dobrijkrestjanin u. t. t., wini pasihst no lapahm un sareem. Bumbeeres wini audsina gauscham mas, un tikai Bessemjanka un Bergamotu sortes. — Pehz 2 gadeem rudenî ir augku koki gatawi pahrdoschanai. Peeminu, ka starp strihpahm reti teek rakts, bet wairak ar kapli tahs turetas tihras no nesahlehm. — Rudenôs, jau Augusta mehnesî, sahdschàs eeronahs uskuptschi, kuri sapehrk kokus pat par 5 kapeikahm gabalà, nobrauka lapas, saseen pa 10 gabaleem buntès, apmehrz saknes uhdeni, sakrauj wesumà, starp saknehm sabahsch salmus (daschs ari suhnas), apsedf wesumu ar maschahm un — paschol — mehnescheem uf zeka! Ceprecksch tirgus deenas to nakti kozinu saknes teek eemehrktas uhdeni, lai isskatitos swaigas.

(Turpmak beigums.)

---

ahs pukstet; winas trihzoschahs rokas tik-ko wareja saturet dselszeła wilzeenu plahnu. Smalkee wahrdi un skaitli schibeja winas asaru pilnajàs azîs ... bet wina beidsot tomehr usgahja mekleto weetu; wina redseja, ka tai lihds nahkoschà wilzeena ateeschanai bija wehl stundas zetorksnis laika.

Winas radineeki atradahs wisi kahdà konzertà, — wakars bija tik jauks; tikai Olga weena pati bija palikusi mahjà, islikdamahs newesela. Nebija wairs walas, sawejeem notikuscho pasinot; wina eelika von Forstenas kundses wehstuli kuwerà, adresseereja to pee sawa krusttehwa, un nolika tad to uf wina rakstamà galda, kà isskaidrojumu pahr sawu tik peepescho aiszełoschanu. Wina pawehleja eejuhgt, un notika dselszeła stanzijà laiku deewsgan, lai waretu panemt bileti un eekahpt wagonà.

Tikai tagad wina spehja sawas domas sakahrtot ... kà tas wareja buht, ka wina pehz schihs pirmahs sinas wairs nekahdas wehstis nebija dabujusi. Warbuht ka tahs ari winu nebija usdabujuschas un wehl maldijahs pa kalneem? Waj ... Gronaws buhtu Forstena kundsei aisleedsis, pahr wina slimibu sinot? Ja, bes schaubischanahs ... wini jau bija atschkihruschees un teem nekas wairs nebija kopigs ... Waj winsch to bija draudsenei sazijis, jeb waj bija usdewis par eemeslu to, ka negribot winu sabeedet? Kad nu Deews winu tik bahrgi soditu un newehletu Gronawam peezeltees no schihs slimibas gultas ... wina nespehja wairs tahłaku domat! Ar ismischanu ta luhdsa par wina dsihwibu Deewu; schi luhgschana sagrahba wisu winas dwehseli. Bailes tai eetschuksteja: Ir pa wehlu! Tu winu wairs neredsesi ... Nè, nè, zeriba to meerinaja; winsch wehl dsihwo; wina nahwi tu jau tagad droschi sinatu.

Schihs nakts mokas bija ne-aprakstamas, un likahs buht bes gala. Wilzeenam netruhka aiskawejumu: schè winai waijadseja kahpt zitâ wagonà, tur eet uf zitu stanziju, L.....à pat diwas stundas gaidit. Beidsot wina tomehr reis safneedsa sawu mehrki.

Pulkstenis bija 7 no rihta. Wina iskahpa no wagona, panehma suhrmani un ussauza, lai brauz uf to eelu, kurà Forstenu nams atrodahs. Winai pasihstamajôs zełôs, nesskatotees uf agro rihtu, bija loti dsihwa kusteschanahs redsama; Olga to ne-eewehroja. Peepeschi rati apstahjahs; wina, ustruhkusees, pazehla azis, — un atradahs teescham kapsehtai pretim ... behreneeku rinda aisstahja zeku. Wina nodrebeja. Kad wina gahja pa teku zaur dahrseem, tad ta mas minutês wareja safneegt sawu namu ... wina nespehja gaidit, nespehja scho behdigo skatu isturet ... wina iskahpa no rateem un steidsahs, no pahrmehrigahm bailehm dsihta, pa teku projam. Wina mehginaja atwehrt sehtas wahrtus ... tee bija aisslehgti un neweena palihga nebija tuwumà ... wina bija peespeesta, greestees atpakał un eet pa leelzeku. Lehni wina tam tuwojahs, lai palaistu garam behru gahjeenu, kuram, kà rahdijahs, nemas nebija gala.

Ismisusi, wina atspeedahs pret sehtu, kas to schkihra no leelzeła un apslehpa no garam gahjeju skateeneem. Kà no neredsamas waras wilkas, winas azis greesahs uf to pusi, no kurenes nahza behreneeki. Nesinot, no bailehm mozita, wina skatijahs tahłumà ... wina nesinaja, waj sapno, jeb waj ir nomodà, kad ta eeraudsija, ka tas bija ... winas nams, kura preekschà nupat wehl daschi peebeedrojahs sehru gahjeenam ... wina redseja pasihstamas seijas pa-eijot garam; tahs parahdija kahdam wispahrigi zeenitam, kreetnam wihram pehdejo godu ... wina gribeja eet uf preekschu, eet behru gahjeenam preti, bet — nespehja; bailes tai bija wisu spehku laupijuschas ... wina gribeja runat, eesauktees, lai atswabinatos no breesmigahs nastas, kas to draudeja nospeest, bet — balss neklausija; nekahda skana nenahza pahr winas luhpahm.

Pamasam to pahrnehma ledains aukstums; wina dsirdeja ratu rihbeschanu un dobjos gahjeju solus attahkinajamees un apklusot ... winas prahti issuda, — ta sakima.

Tas nebija nekahds labdarigs gihbonis; winai bija wehl tumscha sajehga. Lehni wina pahrwareja gurdenumu, pazehlahs un, streipaładama, tuwojahs pa tukscho eelu sawam namam. Wina to safneedsa, ar puhlehm atwehra durwis un — eeraudsija von Forstena kundsi raudadamu nahkam if sawas istabas.

Ak, mans Deews! wina issauzahs, pee Olgas peesteigdamahs un to, schnukstedama, apkampdama. Waj juhs nu reis beidsot nahzeet ... beidsot! Ak, zik sahpigi juhs deen' no deenas gaidiju ... nu ir wiss, wiss pagalam!

Wina ar sahpigu seiju rahdija uf durwim.

Tur ... tur winu patlaban aisnesa projam ... projam uf muhschigo dusu!

Asaras tai noslahpeja wahrdus. Schos tik sahpigos wahrdus dsirdot, Olgas sirds bija kà pamirusi, winas lozekli kà sastinguschi. Wina atwehra luhpas, bet tikai lehni, bes kahdas skanas, wareja isrunat:

Kad ... winsch ... nomira?

Aiswakar wakarà ... un tapehz ka schi slimiba ir lipiga, tad jau winu waijadseja schodeen apglabat.

Olga ar puhlehm schos wahrdus sadsirdeja.

Aiswakar wakarà! wina issauzahs. Un juhs man ne-esseet nekahdas sinas pahr to suhtijuschi?

Ak, mihkais Deews! Dahrgà kundse, kur lai es buhtu preeksch tam walas un spehka nehmusi! Es biju tik ismisusi ... juhs sapratiseet ... juhs jau sineet ... winsch bija tik labs, — winsch bija mana weenigà laime!

Olga stihwi luhkojahs runatajas sehrajà seijà.

Kas?

Balss, kahdà schis wahrds tika issazits, lihdsinajahs smagam dwaschas wilzeenam un isklausijahs kà apspeests kleedseens. Istruhkusees, von Forstena kundse pazehla azis, tikai tagad pamanidama breesmigo pahrwehrschanos jaunahs kundses seijà.

Ak Deews, peedodeet! wina issauzahs. Esmu tik sajukusi, tik loti no behdahm pahrnemta, ka man nemas ne-eenahza prahtà, zik loti juhs esseet noguruschi no tahlà zekojuma ... juhs isskatatees tik peekususchi un slimi. Labajam profesora kungam bija taisniba; winsch ne buht negribeja, ka juhs nahkat schajà slimibas dihgłu pilnajà gaisà; talab winsch ari stingri aisleedsa, juhs ar otro wehsti sabeedet. Juhsu atnahkschana winu waren sabeedehs, un ak ... winsch tadschu tik loti, tik loti preezasees!

Nabaga seewai, pee domahm, ka tai wairs nekahdi preeki ne-esot sagaidami, ruhktas asaras no jauna riteja pahr waigeem.

Juhsu labais wihrs bija tik mihligs; winsch nehma tik leelu dalibu pee mana smagà saudejuma ... winsch jau ari ar manu wihru stahweja arweenu zeetà draudsibà un bija dsiki aiskustinats, kad dsirdeja, ka tas esot nomiris. Winsch pats nonahza semê, mani meerinat, lai gan pats tik-ko bija pahrzeetis slimibu, un bija wehl wahjsch un nespehzigs. Kad es pirmo nakti pawadiju pee wina slimibas gultas, tad jau domaju, ka juhs to wairs neredsesseet, — tik slims winsch isskatijahs. Es netizeju ahrsta isteikumam, ka tas tikai esot weegls drudsis ... es biju tik laimiga, kad winsch drihs sahka labotees ... ak, es nejutu, ka man nahwe tik drihs laupihs to dahrgako ... es ...

Tikai tagad aiskustinatà seewa pamanija, ka Olgas seijà nebija ne drukkas lihdszeetibas redsams, un ka ta, bahla un bes kahdas dsihwibas sihmes, sehdeja krehslà ... wina bija pagihbusi.

Isbihjusees, von Forstena kundse pasauza meitu. Uszihtigi puhlejotees, winahm isdewahs, bes samanas atrodoschos usmodinat. Tikai lehni wina sahka sajehgt, ko bija dsirdejusi. Dsilas nopuhtas iswerda if winas kruhts, kad Forstena kundse peesolijahs, useet augschà, lai profesora kungu sagatawotu uf winas atnahkschanu.

Nè, wina luhdsoschi sazija, es eeschu pati; nemehgineet mani atturet ... es esmu atkal pilnigi atspirgusi ... tahlais zekojums ... breesmas ... isbihschanahs ...

No jauna ta nodrebeja. Wina issazija nabaga atstahtai kundsei ar trihzoschu balsi dsiku, pateesu lihdszeetibu, un tad steidsahs augschà.

Lehneem soleem wina kahpa pa trepehm. Wina nejuta wairs nekahdu nespehzibu; domas: winsch dsihwo! tai bija dewuschas jaunus spehkus.

Un tadschu wina wilzinadamahs apstahjahs, ka ta, durwis lehni atwehrusi, winu eeraudsija.

Gronaws sehdeja pee loga un behdigi skatijahs ahrà, sposchajà saules gaismà. Wina domas gan laikam kawejahs pee behru gahjeena, kas wina ustizigo draugu pawadija uf pehdejo dusas weetinu, kura no loga bija redsama. Zik bahls un peekusis winsch isskatijahs! Winsch gan domaja, ka nahwei behdigi misejees, laupot laimigu laulato draugu un ruhpigu tehwu, kas no sawejeem tik loti tika mihlets, un winu, pehz ka neweens ne-ilgojahs, neweens neraudaja, kuru neweens ... nemihleja, atstahjot dsihwajôs.

Ati!

Pirms nekà winsch spehja pakustetees un pazeltees, wina bija jau pee ta peesteigusees, nokrituši wina preekschà uf zeleem un sakehrusi tam rokas.

Zik daudsreis wina ari bija schaubijusees un pati sewi jautajusi, waj winsch tai to, ko tam bija darijusi, wareschot peedot, un waj winsch to wehl mihlejot ... jeb waj buhschot to atstumt ... tagad wina wairs neschaubijahs, ka wina sirds wehl preeksch tahs pukstejа, jo wina to lasija wina azîs.

Olga, Gronaws lehni prasija, tu nahz pee manis atpakał? ... Kà lai to saprotu?

Basniza un skola.

Preezajees, ka esi Deewa behrns!

(Beigums.)

Bet, — tà warbuht wehl kahds gribetu jautat, — waj tad starp kristiteem naw tik daudſ netizigu, tik daudſ rupju, apzeetinatu grehzineeku? Waj tur naw ſagki, laulibas pahrkahpeji, dſehraji, elkadeewu kalpi, Deewa wahrdu nizinataji un ſmehjeji? Waj tad ari tee wiſi ir Deewa behrni? Ja gan, — jo wini ir kriſtiti! Wini ir un paleek Deewa behrni, — gan atkrituſchi, neganti, nepaklauſigi, paſudſchi behrni, bet tomehr behrni; jo ari ar wineem ta deriba ir ſlehgta eekſch Jeſus Kriſtus zaur ſwehtu kriſtibu, un kamehr wehl wini wirs ſemes ſtaigà, ſchi deriba neteek atzelta, nedſ iſnihzinata. Sinams, ja wini lihdſ galam paſtahw ſawà netizibà, ſawà apzeetinatà, ne-atgreeſigà, launà ſirds prahtà, tad Deews zitadi newar, kà winus uſ wiſu muhſchu atſtumt noſt no ſawa ſwehtà waiga. Tad wini ſawu jauko behrna teeſibu, kà ari ſawu behrna mantibu paſchi zaur ſawu wainu ir paſpehlejuſchi jeb paſaudejuſchi. — Bet ja tik wini ſawus launos zeļus atſtahj un tiz, ja tik atkal grib atgreeſtees pee ſawa debeſu Tehwa un ſchehlaſtibu pee Wina meklet, — tad ſchihs ſchehligahs Tehwa rokas, Jeſus Kriſtus labad, ikkatru brihdi wineem ſtahw atwehrtas, tad tas Tehws ſawus paſuduſchos dehlus, ſawas paſuduſchahs meitas arpreeku atkal uſnem, tad lihgſmiba ir pee wiſeem debeſu engeļeem par weenu paſchu grehzineeku, kas atſtahj no grehkeem, wairak, neká par dewindeſmits dewineem taiſneem, kam atſtahſchanas no grehkeem newaijaga!

Tà tad ari tu, mihkà dwehſele, lai ari waj zik dſiku buhtu krituſi un tahlu no Wina nogahjuſi noſt, ikkatru brihdi atkal droſchi wari peeeet pee ſawa debeſu Tehwa, uſ ſawu behrna wahrdu un behrna teeſibu atſaukdamahs un ſchehlaſtibu no Wina luhgdamahs. Nahz tikai ar ihſteni atgreeſigu ſirdi, nahz, ſawus grehkus pateeſi noſchehlodama un no wiſas ſirds peedoſchanu, meeru un ſirds atjaunoſchanu pee Wina mekledama. Jt teeſcham, lai ari tawi grehki buhtu bijuſchi ſarkani kà purpurs, wini taps balti kà wilna. Tehws ſawu behrnu wiſai newar atſtumt; Jeſu Kriſtus labad, Winam tewi atkal waijaga peenemt. Un ne wis tikai wezos grehkus Winſch apklahs un peedos, — ari uſ preekſchu Winſch tewi ſtiprinahs un ſpehzinahs uſ jaunu dſihwi, uſ jaunu paklauſibu, tewi puſchkodams ar ſawahm Gara dahwanahm, ſawu ſwehtu preeku un meeru tew eedodams ſirdî.

Bet tad nu ari turi, kas tew ir! Turi ſawu behrna wahrdu godà un ne-eij atkal noſt no ſawa Tehwa. Turees pee Wina ſwehteem wahrdeem, ſtiprinajees zaur Wina ſwehtu Garu un ſtaigà uſ Wina zeļeem ihſtenà behrna paklauſibà, behrna mihleſtibà un behrna droſchibà. Tad ari ſawà laikà Winſch ſawam uſtizigam behrnam un mantineekam atwehrs ſawu muhſchigo Tehwa namu, — tad lihdſ ar wiſeem ziteem atpeſtiteem Deewa behrneem uſ wiſu muhſchu wareſi dufet pee ſawa mihkà Tehwa kruhtim un muhſchigi tà dſeedat:

„Aleluja! Gods
Muhſcham lai ir dots
Tam, kas ſehſch uſ goda krehſlu,
Kas mums dewa ſawu Dehlu!
Tehwam lai ir gods!"

H. A.

Es pazeļu ſawas azis uſ teem kalneem, no kurenes man nahk palihdſiba. (Dahw. dſ. 121, 1.).

Kalni, kas augſti pazeļahs uſ debeſim, brihniſchkigà wihſê peewelk zilweku ſirdis un azis. Laudis, kas kalnôs dſimuſchi un wehlak aiſgahjuſchi, klaijumà dſihwot, to ilgi newar iſturet, bet allaſchin ilgojahs pehz ſaweem kalneem, un ne-atrod preeku un meeru, teekams uſ tureni naw atgreeſuſchees. Tàpat ari manim klahjahs! Ak Deews, kahdà tukſchà klaijumà eſmu eeklihdis eekſchà! Ak, zik behdiga, zik nabadſiga ir ſchi paſaule, kur man ſawa muhſcha deenas ir japawada! Zik kahrdinaſchanu, zik breeſmu man ſchè naw ja-iſzeeſch! Grehks un nahwe ap manim ir apmetuſchees un man beedina ik deenas un ik ſtundas. Ak, kà mana ſirds ilgojahs pehz mihkahs dſimtenes muhſchigeem kalneem, — tur, kur mans Kungs un Peſtitajs miht, lihdſ ar tuhkſtoſch' tuhkſtoſcheem ſwehteem engeļeem un ſwehtigi aiſgahjuſcheem, kas nahwi jau uſwarejuſchi, — tur, kur ta ſwehtà Deewa pilſehta ſtahw, kuras ſaules newaijaga, nedſ mehneſs; jo winas gaiſchums ir tas Jehrs. Pee ſcheem muhſchigeem, nekuſtameem kalneem mana ſirds allaſchin ir peekehruſees, uſ ſcheem kalneem pazeļu ſawas azis agri un wehlu; jo tur ir wiſs mans preeks un mana lihgſmiba! No turenes zeļahs ta lehnà, atſpirdſinajoſchà wehſmina, kas manus karſtos waigus dſiſina un manu behdu ſirdi remdè. No turenes nahk wiſa mana palihdſiba, mana eepreezinaſchana aſarâs, mana atſpirgſchana behdâs, mans ſpehks un ſtiprums kahrdinaſchanas ſtundà. Uſ tureni mana dwehſele ſteigdamahs ſteigſees, kad ta, no meeſas ſaitehm atraiſita, ſcho behdu eeleiju atſtahs. Tur wina Deewu muhſchigi teiks un ſlawehs lihdſ ar wiſeem engeļeem un iſredſeteem ſwehteem. Ak, kaut jel jau buhtu tur augſchà, tur debeſîs, ſawa Kunga tuwumà! Bet ari ſchè apakſchà, ari ſchinî tumſchà, ſchaurà leijinà war dſihwot un iſzeeſt, ja tik ſchee zeribas pilnee kalni allaſchin ſtahw preekſch azim. Un lai ari migla un mahkoņi winus apſedſ, tà ka manas azis winus neredſ, — es tadſchu ſinu, ka wini ſtahw uſ weetas, un ari wisbeeſakà migla winus newar nogahſt, nedſ iſnihzinat. Miglai jaſuhd, mahkoneem ja-aiſwelkahs un atjaunotà jaukumà muhſchigee kalni atkal pazeļahs preekſch manahm azim, tà ka preeka pilns waru dſeedat un ſawu Glahbeju ſlawet.

Pehz Arndta.

„Waj mihlè Jeſu?"

Kahdu ſwehtdeenu 1889. gadà Kiſingas baſnizà ſehdeja kahds pulzinſch ſmalku kungu un dahmu no łoti augſta dſimuma. Mahzitajs Keſlers tureja ſprediki. Winſch runaja it aiſgrahboſchi pahr to jautaſchanu: „Ko man buhs darit, lai es to muhſchigo dſihwibu eemantoju?" — un ar dedſigeem wahrdeem iſſkaidroja klauſitajeem to debeſu zeļu, pa kuru Jeſus Kriſtus muhs grib weſt, un kur mums Winam tizigi ja-eet pakaļ. Tad runatajs iſſauza: „Un tu, — waj mihlè Jeſu?" Pee ſcheem wahrdeem winſch drukſu aptureja. Bet klau, — tè peepeſchi iſ pirmà benka, no mihligahm behrna luhpahm, wiſeem dſirdot atſkan pa diwahm reiſahm: „Ja gan!"

Tas maſais atbildetajs, kas tà negaidot draudſes preekſchà tik jauku leezibu bija dewis, nebija neweens zits, kà — Wahzu walſts 4 gadu wezais troņamantineeks Wilhelms. Schis ir pateeſigs notikums, kas ne ſen tika ſinots Wahzu awiſês.

H. A.

Sina

pahr ſkolotajeem un ſeminariſteem, kas eeſtahjuſchees zitâs weetâs.

1) Erzogneeku ſkolotajs Wihtols par ſkolotaju Ahnes-Tetelmindê; 2) Merzendorfes ſkolotajs Sunduris par ehrgelneeku un keſteri Baldonê; 3) Zehrkſtes ſkolotajs Puhpedis par ſkolotaju un ehrgelneeku Zihrawà; 4) Krona Oſolmuiſchas (pee Jaun-Auzes) ſkolotajs Sihle par ſkolotaju Brinka-Rendà; 5) Rundales ſkolotaja palihgs Sanderſons par ſkolotaju Jaun-Seſawà; 6) Jelgawas Annas baſnizſkolas otrais ſkolotajs Freibergis par ſkolotaju Wez-Romà, pee Jelgawas; 7) Kandawas ſkolotaja palihgs Stolzeris par ſkolotaju Suſtôs; 8) Kabiles ſkolotaja palihgs Gube par otro ſkolotaju Rihgà pee Reina meitenu ſkolas; 9) Tukuma baſnizſkolas ſkolotaja palihgs Bergmanis par ſkolotaju Zehrkſtê; 10) Jaunpils ſkolotaja palihgs Goldmanis par ſkolotaju Smuku pagaſtà, pee Jaunpils; 11) Smuku ſkolotajs Schönbergis par mahju gruntneeku Kligu pagaſtà, pee Leſtenes; 12) Seetinſch par ſkolotaju Oſolmuiſchas pagaſtà, pee Jelgawas; 13) Durſupes ſkolotaja palihgs Sarſchants par ſkolotaju Oktê un Garlenê; 14) Baltijas ſeminariſts Seſkis par pirmo ſkolotaju Wez-Swahrdê; 15) Baltijas ſeminariſts Kaps par otro ſkolotaju Wez-Swahrdê; 16) Baltijas ſeminariſts Rudſits par pirmo ſkolotaju Tadaikôs; 17) Tadaiku otrais ſkolotajs Sichmanis par ſkolotaju Krotê; 18) Leſtenes ſkolotaja palihgs Pinne par ſkolotaja palihgu Bukaiſchôs; 19) Bikſtu ſkolotaja palihgs Uhſinſch par ſkolotaja palihgu Leſtenê; 20) Annasmuiſchas ſkolotaja palihgs Kronbergis par ſkolotaja palihgu Bikſtôs; 21) Paſtendes ſkolotaja palihgs Grünhofs par ſkolotaja palihgu Zihrawà; 22) Laminu ſkolotaja palihgs Oſolinſch par ſkolotaja palihgu Irlawas-Kuhku pagaſta ſkolà; 23) Irlawas ſeminariſts Braunbergis par otro ſkolotaju pee Jelgawas Annas baſnizſkolas; 24) Irlawas ſeminariſts Flugiens par ſkolotaja palihgu Skrundà; 25) Irlawas ſeminariſts Gobſinſch par ſkolotaja palihgu Durſupê; 26) Irlawas ſeminariſts Grünſteins par ſkolotaja palihgu Annasmuiſchas pagaſtà; 27) Irlawas ſeminariſts Kapteins par ſkolotaju pee Jelgawas kurlmehmo ſkolas; 28) Irlawas ſeminariſts Pumpurs par ſkolotaja palihgu Skrundà; 29) Irlawas ſeminariſts Schulzs par ſkolotaja palihgu Matkulê; 30) Irlawas ſeminariſts Sierinſch par ſkolotaja palihgu Jaunpilî; 31) Irlawas ſeminariſts Stamers par ſkolotaja palihgu Kabilê. — —

Kapſehta.

Zilweka dſihwiba ir kà ſahle, kas ſawihſt, — kas rihtà ſaļo un wakarà top noplauta un kalſt. (Dahw. dſeeſm. 90, 5. un 6.).

1.

Lapina pehz lapas kriht no kokeem, raiſahs,
Pukes wihſt un apkluſ' putnu dſeeſminas;
Waſ'ras jaukums mirſt un ſeema atnahkt taiſahs,
Jauko dabu apſegs ſneega kupanas.

2.

Swehtas ſchauſmalas pa kauleem ſkreen un baida,
Stahwot ſchinî kluſà meera dahrſinà;
Scheit pee dufas kapâ peekuſuſchus raida,
Scheit tee wahrti, kas wed muhſchu mahjinà.

3.

Paſaulê mehs weeſi, zelineeki eſam,
Kam naw paleekamas mahju weetinas;
Behdas, kruſtu, kaites pazeetigi neſam,
Eijot ja-apſlaukahs ruhktas aſaras.

4.

Wiſas paſauligas ſuhras, kaites beidſahs
Tè, kad kapu wahrti lehni atwerahs;
Gars pee Deewa, meeſa kapâ ſcheit atſteidſahs,
Iſredſetu pulkà dwehſ'le preezajahs.

5.

Nebuhs ilgi, tad ar' Tewi kapà neſihs, —
Leez to wehrà, ſataiſees uſ mirſchanu!
Tad ar' Tewim behru dſeeſmas dſeedahs, ſwanihs, —
Aiſceſi uſ paleekamu meera weetinu!

E. F. S.

Wina pazehla ſawu mihligo ſeiju un luhkojahs ar tahdu ſirſnibu wina tumſchajâs, pehtijoſchâs azîs, kahdu wina pat ſawas mihleſtibas laimigajà laikà tam nebija rahdijuſi.

Ati, es nahku tew luhgt peedoſchanu par wiſahm tahm zeeſchanahm, ko es tew eſmu darijuſi, wina tſchukſteja. Saki ... waj tu man wari peedot?

Olga, winſch dſiki aiſkuſtinats atbildeja, man naw nekas ko peedot. Es biju wainigs, un tu mani par to ruhkti ſodiji, — un kà es ari puhlejos, es tomehr ne-eſmu eemahzijees, uſ tewi duſmotees. Man naw neka zita, ko tew dot, kà mana mihleſtiba.

Es tew pateizos, tu kreetnais wihrs, par tawu uſtizigo mihleſtibu, ka tu mani ne-atſtum, lai gan es to eſmu pelnijuſi ... ja man wehl tawa mihleſtiba peeder, tad nem to wahrdu atpakaļ, kas muhs ſchkir ... lauj man ſchè ... pee taweem ſahneem palikt ... atwehli man buht tawai ſeewai!

Gronaws newareja tuhlit atbildet; aiſkuſtinaſchana bija pa leelu. Winſch lehni atſwabinaja ſawas rokas un peewilka winu ſew klaht.

Mana mihkà ſeewiņ'! winſch, dſiki aiſgrahbts, tſchukſteja. Tu eſi atnahkuſi, lai buhtu mana ſeewa! Tu man gribi peederet? Olga, ſchi laime ir pa leelu ... ſaki man, ka tas naw ſapnis! Tu pati mani reiſ beedinaji, nekautees maldinatees; waj tu waretu laipnaki domat, waretu aiſmirſt, kas muhſu ſtarpâ atradahs? Tu man ſaziji, kad tewi atſtahju, ka es eſot tawu zeenifchanu atkal eemantojis ... tu beidſot ſajuti ar mani lihdſzeetibu, redſedama, zik ne-iſſakami es zeetu ... ar to man japeeteek, ja mehs ſchkirti un tahlu weens no otra dſihwojam; bet no ſawas ſeewas es nepraſu nekahdas lihdſzeetibas; es wehlos wairak, neká zeenifchanu, no winas; es pagehru mihleſtibu, pilnigu, nepahreijoſchu mihleſtibu!

Wina peeflehja ſawu galwu pee wina kruhts un uſ wina kaiſligajeem wahrdeem lehni atbildeja:

Ati, es nahzu, tew ſchahdu mihleſtibu dot; nebihſtees no maldiſchanahs. Toreiſ, tà runadama, es neſinaju, ka pateeſai, ihſtai mihleſtibai naw gala, naw robeſchu. Sawà ſtuhrgalwibà es to mehginaju noſlahpet; bet jo wairak es puhlejos, winas leeſmas apdſehſt, jo ſpehzigaki tahs peenehmahs leelumà. Neſchaubees pahr mani ... es wairs ne-eſmu neſaprahtigais behrns, kas, pats ſawu ſirdi nepaſihdams, nizinaja tawu mihleſtibu, kas domaja, ka tam eſot teeſiba, lauſt ſwehto ſwehreſtu ... Es atkahrtoju, Ati, ſcho ſwehreſtu preekſch Deewa un ſchè pee tawas kruhts: es tew gribu peederet wiſu ſawu muhſchu!

Winſch wairs neſchaubijahs. Winſch laſija ſcho apſolijumu winas azîs, ſkuhpſtija to no winas luhpahm un pilnigi padewahs ſchi azumirkla laimei, kura iſnihzinaja wiſas ſahpes, wiſas mokas, ko wina dwehſele ſchajôs mehneſchôs bija zeetuſi.

Ar preeka un ſahpju aſarahm wina tam atklahja ſawu ſirdi; iſ wiſa, ko wina ſtahſtija, bija arweenu no jauna winas mihleſtiba dſirdama. Tikai to wina tam neſtahſtija, ko wina bija zeetuſi, redſedama iſ wina nama behreneekus nahkam, un domadama, ka winſch tas eſot, ko tee tai neſa garam. Atmina no ſchihs ſtundas ir ta weenigà, kas winas laimi ſpehj aptumſchot, un ko ſchi laime neſpehj iſdſehſt. Ta bija tahda dwehſeles zihniſchanahs, ko laiks neſpehj dſeedinat ... tahda, kas ir ne-aiſmirſtama, un no kuras mehs nekad newaram atſwabinatees, tapehz ka to uſglabajam ſawas dwehſeles dſiłumôs kà noſlehpumu, kuru weenigi Deews ſina; negaidita, wina tumſchi un draudoſchi eeſpeeſchahs muhſu preekôs, tos iſnihzinadama ... to mehs pat nahwes ſtundà nepahrſpehjam.

Tulkojis — A. E.

Drupas un druſkas.

Blehſchu tè naw!

Depſchus un Plikſchis bija pahris eewehrojamu ſehnu, kahdi beſ wineem wehl ir daſchi ziti. Teem itin wiſs kas patika, kas jau nu peederahs „apgaiſmotam" zilwekam, — ir pat ſlinkot. Stipri puhletees, ſtrahdat un taupigi dſihwot, teem reebtin reebahs, kà jau ikweenam brihwprahtigam, apgaiſmotam zilwekam reebjahs wiſas atleekas no „tumſchajeem wehrgu laikeem". Tà tad muhſu Depſchus un Plikſchis ihſti ſchi laika, brihwibas un attihſtibas gadu ſimtena, łaudis. Bet kad nu wini wezo wehrgu eeraſchu, darbu, nemihleja un wiſur dſinahs pakaļ attihſtitu łauſchu laika „notreekſchanahm", tad beeſchi ween atgadijahs, ka tee ar to neeka naudinu ari nebija nezik zeetà draudſibà ſatinuſchees. Reiſ tee ſahk gudrot, kà waretu tikt pee jaunahm drehbehm, jo wezahs jau gluſchi noplihſuſchas. Preekſch tam naudu ſapelnit ar darbu, tas buhtu łoti ſawtigi, egoïſtigi, — tà tad attihſtita zilweka nezeenigi. Mani puiſchi ſina zitadi lihdſetees. Tee aiſeet uſ pilſehtu, ee-eet weeſnizà, kuras par uſrakſtu ir wahrdi: „Blehſchu tè naw!" — un apſtellè ſkroderi ar diweem gataweem kungu apgehrbeem. Skroderis atnahk, — drehbes uſprowè. Bet ehrmigi! Depſchum paſè tikai bikſas, un Plikſchim atkal tikai ſwahrki. Derigos drehbes gabalus muhſu puiſchi patura un noſaka ſkroderim zeeti, lai atneſs rihtà truhkſtoſchos drehbju gabalus. Skroderis aiſeet it preezigs; peedahwato naudu tas nepeenem. — Nu tee atkal paſtellè zitu ſkroderi. Tas atnahk atkal ar diweem apgehrbeem. Schoreiſ atkal Depſchum ſtahw ſwahrki labi un Plikſchim bikſas. Scho ſkroderi atlaiſch tàpat, kà pirmejo, un peeſaka, ka lai no rihta pulkſten 10ôs buhtu ar drehbehm klaht. — No rihta pulkſten 10ôs abi ſkroderi klaht. Teem peebeedrojahs wehl ſaimneeks, un nu wiſi ees eekſchà ſweſchajo iſtabà. Tee ee-eet, bet — uſrakſtam uſ durwim taiſniba: „Blehſchu tè naw!" — Bet muhſu Depſchus ar Plikſchi pahrradahs atkal mahjà, uſzirtuſchees kà paſchi baroni, tik „feini"! —rg.

Nepaſtahwigas ſihmes.

Mahj'ſkolotajs (ar ſawu ſkolenu zaur Eislebenes pilſehtu braukdams): Redſeet, tur winà namà Mahrtinſch Luters peedſimis. Eewehrojeet to labi, tà ka man to wareet parahdit, kad mehs atkal atpakaļ brauzam.

Mahj'ſkolotajs (atpakaļ brauzot): Nu, waj Juhs apſihmejaht to namu?

Skolens: Sinams!

Mahj'ſkolotajs: Nu tad uſmeklejeet man to!

(Sehns ſkatahs un ſkatahs un meklè, bet newar namu atraſt).

Mahj'ſkolotajs: Kahdà wihſê tad Juhs ſihmejaht to namu?

Skolens: Diwas wahrnas ſehdeja uſ wina jumta.

Zik ehrmoti!

A. kungs: Zik brahłu tad Jums ir?

B. kungs: Diwi.

A. kungs: Ko, diwi? Zik ehrmoti! Wehl wakar es runaju ar Juhſu mahſu, B. jaunkundſi, un ta man atkal teiza, ka winai eſot 3 brahłi!

Ahtram.

Wezmaht', uſ zirku Jums janahk ar mums!

No S. Ahtram.

1.

„Wezmaht', Jums janahk, Jums janahk ar mums
Uſ zirku, — tur redſams kas apbrihnojams:
Tur wihrs ir, tik ſtiprs, — ko tas tikai war!
Jums janahk ir, wezmaht', un jaſkatahs ar',
Jo wihru tik ſtipru neredſejaht wiſ!" —
„Tad buhs jau gan ja-eet uſ zirku Jums lihdſ."

2.

Un zirkû, — kad ſtiprais nu parahdijahs,
Tad łaudis gan ſimteem tur ſkatijahs,
Ko winſch neſa un ſweeda, — bij brihnums tihrs,
Ar ſobeneem ſpehlejahs ſtiprais wihrs.
„Wezmaht', naw teeſa, Juhs apbrihnat to?" —
Bet wezene ſkatahs un neteiz neko.

3.

Tas nogułahs beidſot, leek dſelſ' uſ ſew likt,
Sauz kalejus klaht, lai nu kal, zik teem tikt',
Un tad praſa: „Kas to gan ſchè ſemê ſpehs?
Kas war paneſt un pazeeſt tik daudſ, kà es?" —
„Wezmaht', naw teeſa, winſch ween tik to war?" —
Wezmahte ſmihnè: „To waru es ar'!

4.

Nu behrni, jau laiks ir, uſ mahjahm mums eet,
Ko redſeju ſchè, nebij jauna man leet':
Kà ſobeni uſmahzahs raiſes man,
Kà ar ſchkehpeem ar ſahpehm bij jadſihwo gan,
Un behdu jo ſmagu man netruhka wiſ, —
Tik par naudu to nerahdij' nè, tà kà ſchis!"

Mihklas.

1. Mahte naw dſimuſi, jau behrni tupukà?
2. Maſa, maſa jumprawina dſihwo ſtikla mahjinà?
3. Oſols iſdeg, ne ogłu, ne pelnu?
4. Tukla, tukla wiſtina, weens pats kaulinſch?
5. Kas pret kalnu weegli tek?
6. Weena pagale diwâs krahſnîs deg?
7. Peezi pahri kahju, bet uſ muguras ſtaigà?
8. Maſs, maſs eſarinſch, laipa pahr widu? Tihzans.
9. Kas ir weenam pa ſchauru, diweem paſchà laikà un trijeem pa platu? Joku Pitſchus.

(Uſminejumi 45. nummurà.)